Guia de l'itinerari formatiu dels residents d'infermeria familiar i comunitària

Títol del document	Guia itinerari de formació d'Infermeria Familiar i Comunitària. 2 anys
Tipus de document	Guia
Elaborat per	Unitat Docent Multiprofessional d'Atenció Familiar i Comunitària (UDMAFIC)

Gestió d'aprovació i de modificacions

Aprovació / revisió	Data de Realització	Data de modificació	Validat per	Data de pròxima revisió
Versió 1	Febrer 2017	Maig 2018	Comissió de Docència 2017	2018
Versió 2	Maig 2018	Abril 2019	Comissió de Docència 2018	2019
Versió 3	Abril 2019	Març 2020	Aprovació en 2019	2020
Versió 4	Març 2020	Març 2020		2021
Versió 5	Febrer 2022	Febrer 2022		2023
Versió 6	Març 2023	Febrer 2022		2024
Versió 7	Febrer 2024	Febrer 2024		2025
Versió 8	Gener 2026	Febrer 2026		2027

Distribució del document

Destinataris
Residents de la UD d'AFiC de Tarragona
Tutors i coordinadors docents de la Unitat Docent d'AFiC de Tarragona
Direcció d'Atenció Primària de l'àmbit de Tarragona

Índex

Gestió d'aprovació i de modificacions1

Distribució del document1

2

1. Introducció3

2. Composició Unitat Docent4

3. Itinerari formatiu5

4. Programa de rotacions6

5. Dispositius8

5.1 Dispositiu: Equip d'Atenció Primària8

5.2 Dispositiu: Atenció a la Salut Sexual, Reproductiva i de Gènere (ASSIR)19

5.3 Dispositius: Sociosanitari i Atenció Domiciliària Equips de Suport (PADES)22

5.4 Dispositiu: Centre de Salut Mental25

5.5 Rotacions hospitalàries28

5.6 Salut Pública31

5.7 Urgències Hospital Universitari Joan XXIII, Pius Hospital de Valls, Hospital Universitari Sant Joan de Reus, Hospital Sant Pau i Santa Tecla: guàrdies33

5.8 Urgències en centres d'urgències en atenció primària (CUAP): guàrdies38

5.9 Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM): rotació42

6. Competència en investigació45

7. Competència docent48

8. Rotacions, activitats mínimes i competències49

9. Programa de formació teòrica52

10. Cronograma formatiu54

1. Introducció

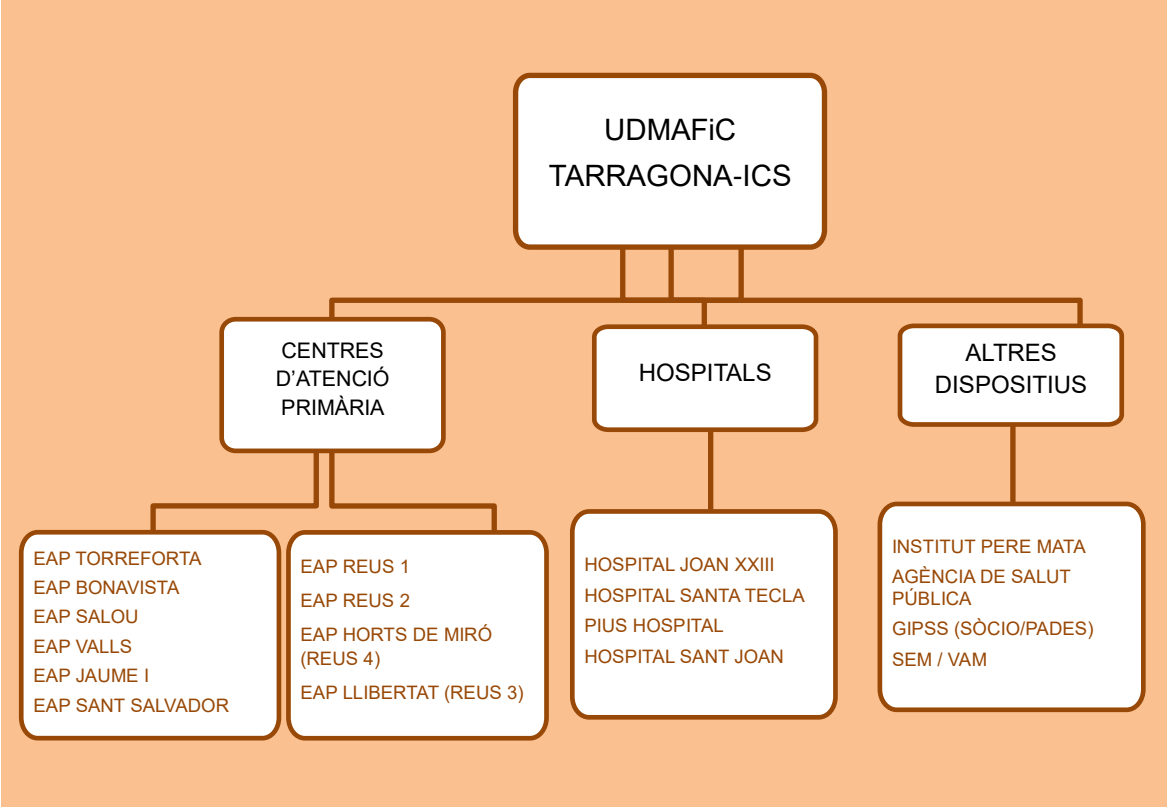
Una Guia Formativa o Itinerari Formatiu és l'adaptació del programa oficial de l'especialitat publicat en el BOE a les condicions pròpies o específiques de cada Hospital i / o Gerència d'Atenció Primària i de cada Unitat Docent (UD). Les directrius per a la seva elaboració han de ser dictades per la Comissió Docent (SCO/581/2008) i, a partir d'elles, la Guia o Itinerari Formatiu és elaborat pel tutor o tutors corresponents de cada UD.

El Pla Formatiu Individual és la planificació temporal d'activitats formatives teoricopràctiques, guàrdies i rotacions de cada resident. El Pla Individual de Formació és elaborat pel tutor d'acord amb les directrius establertes per la Comissió de Docència prenent com a base aquesta guia o itinerari formatiu, i tenint en compte les competències adquirides pel resident i les pendents d'adquirir, d'acord amb els resultats de les seves avaluacions, tant formatives com anuals.

En el BOE es publica l'ordre SAS/1729/2010, de 17 de juny, per la qual s'aprova el programa formatiu de l'especialitat d'Infermeria Familiar i Comunitària. En aquesta ordre s'estableixen les competències per adquirir i les activitats mínimes a desenvolupar per a ser especialista. La formació practicoclínica constitueix l'eix central del programa, donat que el sistema de residència consisteix, fonamentalment, en "aprendre tot fent". L'aprenentatge de les competències específiques que s'han d'adquirir -en forma de coneixements, destreses, actituds i valors-, comença en la formació del grau i es va ampliant, en profunditat i especificitat, en la formació especialitzada. Les competències avançades que conformen el perfil professional d'aquest especialista es desenvolupen a l'àmbit familiar i comunitari.

Aquestes competències s'inscriuen en el marc dels principis d'interdisciplinarietat i multidisciplinarietat dels equips professionals en l'atenció sanitària que consagra la Llei 44/2003, de 21 de novembre, d'ordenació de les professions sanitàries. L'accés a la formació, la seva organització, supervisió, avaluació i acreditació d'unitats docents multiprofessionals d'atenció familiar i comunitària, es duu a terme conforme a allò previst en el Reial Decret 183/2008, de 8 de febrer, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes de la formació sanitària especialitzada. L'objectiu d'aquesta guia o itinerari formatiu tipus és descriure l'aplicació del programa formatiu de l'especialitat d'Infermeria Familiar i Comunitària a les unitats docents multiprofessionals de Tarragona i que és de dos anys de durada.

2. Composició Unitat Docent

3. Itinerari formatiu

L'itinerari formatiu de l'especialitat d'IFiC és un manual informatiu sobre la formació especialitzada dels residents d'aquesta especialitat de la UDMAFiC Tarragona, descrivint les rotacions, cursos, sessions i activitat investigadora que haurà de completar per adquirir les competències que ha de consolidar durant la seva formació. Cada tutor, en base a aquest document, adaptarà l'itinerari formatiu individual del seu resident. Els plans individuals de formació de cada resident que se'n deriven, tindran com objectiu que els residents disposin d'una guia docent personalitzada, detallant les rotacions que ha de fer durant la seva residència.

Per tant, el seu objectiu primordial és descriure l'adaptació, d'acord amb les característiques pròpies de cada unitat docent, del programa de formació de l'especialitat elaborat per la Comissió Nacional de l'especialitat d'IFiC i ratificat pel Consell Nacional d'Especialitats en Ciències de la Salut (Ordre SAS/1729/2010).

D'acord amb l'article 11.2 del Reial Decret 183/2008, pel qual es determinen i classifiquen les especialitats en ciències de la salut i es desenvolupen determinats aspectes del sistema de formació sanitària especialitzada, els comitès de docència han d'aprovar els itineraris formatius que elaboraran els tutors de residents de cada unitat docent.

4. Programa de rotacions

Es duu a terme en aquells serveis i dispositius que, independentment de la seva titularitat, és considerin necessaris per a completar la formació especialitzada, d'acord amb el que estableix el programa oficial.

El resident d'infermeria familiar i comunitària, durant de la seva formació i rotacions pels diferents dispositius, ha d'aconseguir nivells de responsabilitat i capacitat d'autonomia de forma progressiva i consolidar les competències pròpies de l'especialitat: competències avançades i competències prioritàries.

Les competències avançades en l'especialitat d'infermeria familiar i comunitària són les següents:

- Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant el seu cicle vital i a les famílies en totes les seves etapes, tant pel que fa a la seva gestió, com a la planificació i el seu desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
    - Clínica i metodologia avançada.
    - Atenció a la infància.
    - Atenció a l'adolescència.
    - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
    - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
    - Atenció a les persones ancianes.
    - Atenció a les famílies.
    - Atenció en una situació de fragilitat o bé de risc sociosanitari
- Competències vinculades amb la salut pública i comunitària, relatives al disseny de programes d'educació per a la salut, a vigilància epidemiològica i mediambiental i a situacions d'emergència i catastròfiques.
- Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.
- Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.
- Competències vinculades amb la investigació, amb la finalitat de: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja existeix.

Es consideren competències prioritàries les que estan orientades a:

- Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans en qualsevol àmbit (centre d'atenció, domicili, escola, lloc de treball…).
- Establir i dirigir xarxes sentinelles d'epidemiologia de les cures.
- Desenvolupar indicadors d'activitat i criteris de qualitat de les cures en l'àmbit familiar i comunitari.
- Augmentar el seguiment i l'atenció longitudinal pel que fa a la valoració de l'individu i la família des de la perspectiva de la necessitat de cures, en el seu entorn i en totes les etapes de la vida, amb especial atenció a aquells que han de ser atesos en el seu domicili.
- Respondre eficaçment a les necessitats de la població amb malalties cròniques prevalents, a les situacions de discapacitat, de risc d'emmalaltir i de fragilitat.
- Dissenyar i desenvolupar estratègies d'intervenció i participació comunitària, centrades en la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia.
- Garantir la continuïtat de l'atenció i les cures, mitjançant la gestió efectiva i la coordinació dels recursos humans i materials disponibles.
- Afavorir el funcionament dels equips multiprofessionals, a través de la participació, la reflexió, l'anàlisi i el consens i des del respecte a les competències pròpies i de la resta d'especialistes i professionals de l'àmbit comunitari i de la salut pública.
- Millorar la pràctica infermera en l'àmbit familiar i comunitari a través de la investigació en cures infermeres i de la participació en línies d'investigació multiprofessionals.

5. Dispositius

A continuació, es detallen les competències, objectius generals i específics, resultats mínims i participació en les activitats mínimes que el POE proposa en els diferents dispositius on els residents de l'especialitat d'IFiC fan les rotacions.

1. Equips d'Atenció Primària
2. Atenció a la Salut Sexual, Reproductiva i de Gènere (ASSIR)
3. Hospital Sociosanitari Francolí. Atenció Domiciliària Equips de Suport (PADES)
4. Centre de Salut Mental
5. Hospital Universitari Joan XXIII de Tarragona/Hospital Pius de Valls/ Hospital Xarxa Santa Tecla / Hospital Sant Joan de Reus
6. Salut Pública
7. Urgències Hospital Universitari Joan XXIII: guàrdies
8. Urgències en centres d'urgències d'atenció primària (CUAP): guàrdies
9. Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM): rotació

5.1 Dispositiu: Equip d'Atenció Primària

La rotació per aquest dispositiu inclou l'aprenentatge amb les tutores, gestores i altres professionals referents. A continuació, es defineixen les competències, objectius i resultats d'aprenentatge per a la seva estada amb tutors i altres professionals referents; diferenciant-ne les característiques més específiques, pediatria i el programa ATDOM.

Durada de rotació: 11 mesos centre d'Atenció Primària + 2 mesos Pediatria + 1 mes ATDOM

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades

1. Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant el seu cicle vital i a les famílies en totes les seves etapes, tant pel que fa a la seva gestió, com a la planificació i desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
    - Clínica i metodologia avançada.
    - Atenció a la infància.
    - Atenció a l'adolescència.
    - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
    - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
    - Atenció a les persones ancianes.
    - Atenció a les famílies.
    - Atenció a una situació de fragilitat o de risc sociosanitari.

2. Competències vinculades amb la salut pública i comunitària, relatives al disseny de programes d'educació per a la salut, a vigilància epidemiològica i mediambiental i a situacions d'emergència i catàstrofe.

3. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.

4. Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.

5. Competències vinculades amb la investigació, les finalitats de les quals són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja hi ha.

Competències prioritàries

1. Gestió de les cures i servei en l'àmbit familiar i comunitari.

2. Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans en qualsevol àmbit (centre d'atenció, domicili, escola, lloc de treball…).

3. Establir i dirigir xarxes sentinelles d'epidemiologia de les cures.

4. Desenvolupar indicadors d'activitat i criteris de qualitat de les cures en l'àmbit familiar i comunitari.

5. Augmentar el seguiment i l'atenció longitudinal a l'hora de valorar l'individu i la família des de la perspectiva de la necessitat de cures, en el seu entorn i en totes les etapes de la vida, amb especial atenció a aquells que han de ser atesos en el seu domicili.

6. Respondre eficaçment a les necessitats de la població amb malalties cròniques prevalents, a les situacions de discapacitat, de risc d'emmalaltir i de fragilitat.

7. Dissenyar i desenvolupar estratègies d'intervenció i participació comunitària, centrades en la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia.

8. Garantir la continuïtat de l'atenció i les cures, mitjançant la gestió efectiva i la coordinació dels recursos humans i materials disponibles.

9. Afavorir el funcionament dels equips multiprofessionals, a través de la participació, la reflexió, l'anàlisi i el consens i des del respecte a les competències pròpies i de la resta d'especialistes i professionals de l'àmbit comunitari i de la salut pública.

10. Millorar la pràctica infermera en l'àmbit familiar i comunitari a través de la investigació en cures infermeres i de la participació en línies d'investigació multiprofessionals.

Objectiu general

Desenvolupar en el Centre d'Atenció Primària les competències requerides segons el programa oficial de l'especialitat.

Objectius específics

Atenció a la infància i a l'adolescència:

1. Valorar sistemàticament, dins el context familiar i comunitari, el desenvolupament infantil i en l'adolescència en els seus aspectes físics, psicològics, culturals, ambientals i socials.

2. Contribuir a que les famílies participin de manera activa en la cura i desenvolupament dels seus fills en qualsevol etapa del desenvolupament infantil.

3. Conèixer i aplicar el Programa d'Activitats Preventives en l'edat Pediàtrica i Adulta, així com protocols específics, guies de pràctica clínica, en les diferents etapes del cicle vital.
4. Participar en programes de salut en el medi comunitari (escola, instituts, escoles bressol, llars d'infants...).
5. Conèixer i participar en el programa "Salut i Escola"
6. Prevenir la malaltia dels nens i les nenes en el context familiar i comunitari.
7. Fomentar el desenvolupament sexual i la identitat de gènere.
8. Contribuir a que les famílies afrontin eficaçment en els problemes de la infància.
9. Prestar cures especialitzades en qualsevol etapa del cicle vital, en l'àmbit comunitari, juntament amb altres especialistes i altres professionals quan s'escaigui, en les situacions de: alteracions del desenvolupament infantil, problemes de salut de tipus agut, discapacitats i problemes crònics de salut.
10. Col·laborar i desenvolupar programes d'educació grupal orientada a nens i / o pares i / o famílies i / o persones amb alguna malaltia crònica.

Atenció en la salut general en l'etapa adulta:

1. Planificar, desenvolupar, executar i avaluar programes de promoció de la salut i prevenció de la malaltia de l'adult en els seus aspectes biològics, psicològics i socials prevalents en l'edat adulta, tant individual com grupal.
2. Planificar, executar i avaluar programes de gestió de les cures a les persones amb malaltia o dependència en termes d'igualtat, desenvolupant-los tant en els dispositius sanitaris com en l'entorn familiar o domiciliari i comunitari.
3. Identificar i actuar en situacions de violència, especialment en la violència de gènere.
4. Planificar, executar i avaluar programes en relació amb la cronicitat o discapacitat, desenvolupant-los tant en els dispositius sanitaris com en l'entorn familiar o domiciliari i comunitari.
5. Conèixer i aplicar les Guies de Pràctica Clínica i els protocols del centre de salut.
6. Conèixer i aplicar el programa d'activitats preventives en l'edat adulta.
7. Coordinar-se amb diferents professionals i serveis.

Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere:

1. Promoure la salut sexual i reproductiva i la salut durant l'embaràs i el puerperi, així com en etapes climatèriques.
2. Potenciar la prevenció i la detecció anticipada del càncer genital masculí i femení i el de mama.
3. Conèixer el protocol de detecció de situacions de violència de gènere i endegar-lo en cas que es detectin aquestes situacions.
4. Conèixer i aplicar el programa d'activitats preventives en l'edat adulta.
5. Conèixer el programa de seguiment de l'embaràs.
6. Coordinar-se amb diferents professionals i serveis.

Atenció a les persones ancianes:

1. Planificar, desenvolupar, executar i avaluar programes de promoció de la salut i prevenció de complicacions i problemes de salut mes freqüents de les persones ancianes en el seu entorn familiar i comunitari.
2. Detectar i intervenir anticipadament en situacions de fragilitat o aïllament social de les persones ancianes.
3. Desenvolupar programes de salut per a l'atenció en situacions de dependència.
4. Gestionar la capacitació de les persones cuidadores familiars per a l'atenció de l'ancià en l'àmbit familiar.
5. Identificar i mobilitzar els recursos (propis, de la xarxa social i / o comunitària) que millor s'adaptin a les necessitats de les persones grans i a les dels seus cuidadors.
6. Identificar necessitats i promoure l'ús adequat de materials i instruments d'ajut i adaptació necessaris per a realitzar les activitats bàsiques de la vida quotidiana.
7. Conèixer els criteris de pacient crònic complex, pacient fràgil i els plans individuals d'intervenció compartida.

Atenció a les famílies:

1. Planificar, dirigir, desenvolupar i avaluar programes de cures integrals adreçats a promoure la salut i prevenir problemes en les famílies, en contexts de salut i amb especial atenció en els de risc de malaltia.
2. Relacionar la influència que sobre la família tenen els problemes de salut, en el pla cognitiu, en el de les emocions, en el de les activitats quotidianes i en el pla de les relacions interpersonals.
3. Fer intervencions que promoguin la salut i previnguin problemes familiars, amb especial atenció a les situacions problemàtiques i de crisis.
4. Prevenir i detectar la violència intrafamiliar.
5. Coordinar-se amb diferents professionals i serveis.

L'atenció a la salut en situacions de fragilitat o de risc sociosanitari:

1. Fomentar la salut i la integració de grups exclosos o en risc d'exclusió social, immigrants, minories ètniques i altres col·lectius.
2. Gestionar intervencions associades a problemes d'immigració, minories ètniques. discapacitat, subdesenvolupament, marginació i altres.
3. Conèixer els recursos que permetin una atenció integral i coordinada.
4. Detectar i intervenir anticipadament en situacions de fragilitat sociosanitària de les persones en totes les etapes vitals.

Atenció a urgències, emergències i catàstrofes:

1. Actuar individualment i /o en equip en situacions d'urgències.
2. Rebre, acollir i determinar el nivell de gravetat per a establir la prioritat de l'atenció, resoldre-la, si està en el marc de les seves competències, o derivar-la si ha de ser finalitzada per un altre professional.
3. Detectar les necessitats físiques, psíquiques i socials dels usuaris i famílies i proporcionar les cures d'infermeria escaients.
4. Conèixer i identificar els signes i símptomes d'alarma en la patologia urgent.
5. Utilitzar la metodologia i taxonomia infermera en la valoració integral de l'individu i el seu estat de salut; la identificació de problemes / diagnòstics d'infermeria; les intervencions i activitats escaients, així com en l'avaluació dels seus resultats.
6. Conèixer les tècniques de les diferents cures d'infermeria en l'àmbit urgent.

Competència en salut pública i comunitària:

1. Col·laborar en el diagnòstic i seguiment dels pacients amb malalties de declaració obligatòria.
2. Conèixer el sistema d'informació, seguiment i control d'accidents laborals i malalties professionals.
3. Fer un seguiment i control dels problemes de salut dels professionals relacionats amb el treball.
4. Conèixer i proposar mesures de protecció de la salut en manipulació d'aliments, utilització de piscines, menjadors escolars...
5. Conèixer els programes d'educació per a la salut en la comunitat.
6. Conèixer els programes de salut que s'aplicaran i desenvoluparan en els centres d'atenció primària
7. Conèixer com s'elabora, compon, desenvolupa, implanta i s'avaluen els programes de salut.
8. Integrar els coneixements adquirits sobre els programes de salut per a poder-los aplicar en els diferents dispositius de rotació.

Competències docents:

1. Identificar i valorar les necessitats de formació i els factors que influeixen en l'aprenentatge de cures en l'àmbit familiar i comunitari, que permetin donar una resposta eficaç i eficient.
2. Elaborar els objectius d'aprenentatge.
3. Determinar el pla d'ensenyança que millor s'adapti a les necessitats / demandes identificades.
4. Decidir les fórmules pedagògiques que s'han d'utilitzar i que millor s'adaptin a cada cas concret.
5. Gestionar i facilitar la preparació i utilització adequades del material didàctic necessari per a impartir l'ensenyament.
6. Avaluar la consecució de l'aprenentatge de les persones i de l'ensenyament per les persones.
7. Dissenyar textos de divulgació.

Competències en gestió de les cures i serveis:

1. Col·laborar en els processos de gestió clínica de cures a pacients, famílies i grupssocials en l'àmbit de l'especialitat.
2. Col·laborar en grups de treball i el treball en equip d'infermeria i multidisciplinari.
3. Col·laborar en la continuïtat de cures individuals, familiars i comunitaris i els serveis sanitaris.
4. Utilitzar els sistemes d'informació relatius a la pràctica professional.
5. Col·laborar en la millora continua de la qualitat de les cures.

Competències en investigació:

1. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible.
2. Generar coneixement científic.
3. Difondre el coneixement científic.

Resultats d'aprenentatge

Atenció a la infància i adolescència:

- Detecta anticipadament les situacions d'anormalitat en el desenvolupament i la salut infantil i adolescent.
- Implementa programes en què es fomenten hàbits i conductes saludables en l'escola i en la comunitat.
- Facilita i fomenta l'autonomia, per part dels pares, en la cura dels seus fills.
- Contribueix a un desenvolupament sexual adequat en els nens i adolescents.
- Potencia l'autorresponsabilitat dels nens en la seva salut individual i en la grupal i ambiental.
- Treballa en equip amb el sistema educatiu i amb altres professionals i especialistes.
- Prevé, detecta i intervé en situacions de maltractaments i marginació infantil.
- Col·labora amb els programes de salut relacionats: Salut Infantil, Salut Escolar, altres.
- Fomenta l'autocura, l'autoestima, les habilitats socials i la vida saludables en general (activitat física, alimentació, salut afectivo-sexual, relacions interpersonals…).
- Fomenta com la família ha d'encarar eficaçment situacions de risc (embaràs, drogoaddicció, violència, etc.).
- Treballa amb adolescents amb problemes de salut amb especial atenció a: trastorns de la conducta alimentària i imatge corporal, conductes antisocials, etc.
- Prestar cures especialitzades en qualsevol etapa del cicle vital, en l'àmbit comunitari, juntament amb d'altres especialistes i altres professionals quan s'escaigui, en les situacions de: alteracions del desenvolupament infantil, problemes de salut de tipus agut, discapacitats i problemes crònics de salut.
- Coneix i aplica el programa d'activitats preventives a l'edat pediàtrica, així com els protocols del centre (relacionats amb l'alimentació, prevenció d'accidents, vacunacions, etc.) i guies de pràctica clínica pediàtriques.

Atenció en la salut general en l'etapa adulta:

- Assessora en la presa de decisions responsables sobre la salut.
- Fomenta l'autonomia personal i prevé la dependència.
- Fomenta la salut mental.
- Prevé les complicacions derivades d'una situació de salut alterada.
- Fomenta com s'han d'encarar amb efectivitat les situacions de salut alterada.
- Avalua la qualitat de vida de les persones atenent les esferes biològiques, psicològiques i socials.
- Identifica l'existència de factors de risc per a la salut, amb especial atenció als estils de vida saludables i dels problemes específics de salut prevalents en la comunitat.
- Identifica, valora i controla l'evolució dels problemes crònics de salut i dels problemes específics de salut prevalents en la comunitat.
- Fomenta les autocures i estils de vida saludables tant individual com grupal o com en entorns comunitaris.
- Mobilitza els recursos necessaris per a l'abordatge de problemes de salut, amb especial atenció en els problemes de discapacitat o dependència en el medi familiar.
- Coneix la metodologia de l'atenció domiciliària en el camp de la infermeria familiar i comunitària.
- Coneix i aplica el programa d'activitats preventives en l'edat adulta, així com els protocols del centre i les guies de pràctica clínica.

Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere:

- Fomenta la salut sexual.
- Integra en les cures especialitzades d'infermeria, la sexualitat i la relació de parella així com en aspectes que intervenen en la salut.
- Capacita les persones per a l'elecció informada i ús responsable de mètodes anticonceptius.
- Col·labora en el seguiment de mètodes anticonceptius, inclosa l'anticoncepció d'emergència, seguint les pautes que determinen els especialistes en l'àmbit de la ginecologia i obstetrícia.
- Orienta en la demanda d'IVE i deriva als especialistes que correspongui en cada cas.
- Aborda la influència de les malalties cròniques mes freqüents i els seus tractaments en la resposta sexual.
- Potencia l'autocura de l'embarassada.
- Identifica factors de risc social en l'embaràs.
- Col·labora en adequar l'entorn familiar, domiciliari i comunitari per a potenciar l'alletament matern.
- Reforça l'autoestima i l'autoconeixement de les persones en edat climatèrica.
- Fomenta el coneixement, l'autocura i com encarar els canvis més freqüents en l'etapa climatèrica, tant físics com emocionals i socials.

- Difon els programes de detecció de càncer genital masculí i femení, i de mama i implementa les actuacions pròpies de l'àmbit comunitari.
- Consciencia els homes i dones per a l'acceptació de les proves diagnòstiques de càncer genital i de mama.
- Potencia hàbits de vida saludable preventius del càncer de mama i genital.
- Prevé i detecta anticipadament situacions de risc de violència de gènere.

Atenció a les persones ancianes:

- Estimula l'autonomia de les persones grans quan duen a terme les activitats de la vida quotidiana en el seu entorn familiar i comunitari.
- Fomenta la salut física, psicològica, social, cultural, ambiental, sexual i espiritual de les persones grans amb la màxima autonomia possible.
- Promou l'atenció domiciliària com a àmbit preferencial de les cures a la gent gran dependent o amb problemes greus de salut.
- Estimula la creació i manteniment de xarxes i grups d'autoajuda.
- Prevé accidents i caigudes tenint cura de la seguretat dels seus entorns, especialment els domiciliaris.
- Fomenta i potencia la mobilitat i l'equilibri a través de l'exercici físic.
- Prevé complicacions en els ancians associades a mobilitat restringida a la llar.
- Prevé complicacions en els ancians derivades de les seves alteracions de salut i de les pautes terapèutiques.
- Valora les capacitats per a fer les tasques quotidianes de forma autònoma.
- Detecta anticipadament el deteriorament cognitiu, funcional, físic i relacional de la persona gran.
- Reconeix signes crítics indicadors de mal pronòstic.
- Coneix i usa de manera eficient els recursos sociosanitaris de suport al pacient i a la seva família.
- Cuida i acompanya la persona a la fi de la seva vida.
- Es coordina amb la gestora de casos.
- Identifica i classifica al pacient crònic complex, pacient fràgil.
- Col·labora en la realització dels plans individuals d'intervenció compartida.
- Atén al dol de la persona i de la seva família preveient i abordant reaccions de dol disfuncional.
- Planifica, implementa i coordina, conjuntament amb altres professionals i especialistes, programes de cures pal·liatives.

Atenció a les famílies:

- Comprèn l'abast de les dinàmiques familiars en el procés de salut i malaltia dels membres.
- Comprèn i analitza les relacions de poder en la família, els rols, els sistemes de comunicació i analitza la seva relació amb l'existència i el maneig de problemes de salut.
- Considera l'atenció al pacient en el seu context familiar.
- Coneix i valora les necessitats de salut de les famílies en les diferents etapes de desenvolupament.
- Capacita les famílies en la presa de decisions.
- Detecta els problemes psicosocials i a les famílies en risc, i ofereix assessorament familiar anticipadament.
- Desenvolupa el rol de la família com a promotora de salut.
- Coneix i fomenta els sistemes i xarxes d'ajut familiars.
- Maneja la dinàmica grupal per a la gestió de conflictes intrafamiliars en contexts de salut-malaltia.

Atenció a la salut en situacions de fragilitat o de risc sociosanitari:

- Fomentar la salut i la integració de grups exclosos o en risc d'exclusió social, (immigrants, minories ètniques i altres col·lectius).
- Gestiona intervencions associades a problemes d'immigració, minories ètniques. discapacitat, subdesenvolupament, marginació i altres.
- Detecta i intervé anticipadament en situacions de fragilitat sociosanitària de les persones en totes les etapes vitals.

Atenció a urgències, emergències i catàstrofes:

- Actua individualment i / o en equip en situacions d'emergència.
- Participa en l'atenció a la demanda aguda en totes les etapes del cicle vital, utilitzant els protocols, els sistemes de registre habituals i la taxonomia infermera.
- Maneja eficaçment els recursos de suport vital i les tècniques d'atenció en la urgència en l'àmbit comunitari.
- Garanteix la seguretat del pacient i l'entorn per a prevenir possibles complicacions derivades de la situació d'urgències.
- Atén la família i el seu entorn en les situacions d'urgència.
- Identificar i mobilitzar els recursos (propis, de la xarxa social i / o comunitària) que millor s'adaptin a les necessitats dels individus i dels seus cuidadors.
- Col·labora en els dispositius d'actuació en emergències i de catàstrofes.
- Coneix i fa les tècniques d'infermeria que es duen a terme en aquest servei.
- Atén la demanda urgent de forma prioritària respecte a la no urgent.
- Coneix i utilitza els protocols de la patologia aguda.
- Coneix el programa informàtic existent i enregistra adequadament els processos.
- Administra els tractaments indicats segons pauta i necessitat de l'usuari.
- Coneix els circuits de derivació en cas necessari.

Competència en salut pública i comunitària:

- Identifica necessitats d'educació per a la salut (EpS) de la comunitat.
- Planifica, desenvolupa, i avalua programes d'EpS de la comunitat.
- Dissenya i avalua materials informatius i educatius.
- Elabora informes sobre problemes de salut emergent o rellevant.
- Reconeix i afavoreix la relació entre el medi ambient i la salut.
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació el programa de vacunes: prevenció de les malalties transmissibles mitjançant vacunacions, reacciones adverses a les vacunes i suport logístic a les vacunes.
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del pla de vigilància de les malalties respiratòries agudes a Catalunya (PIDIRAC).
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa de vigilància per a prevenir els efectes de l'onada de calor sobre la salut (POCS).
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa "cuidem als cuidadors".
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa de prevenció i control del tabaquisme.
- Participa en la Planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa "Infància Sense Fum".
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa "Beveu Menys".
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa "salut i Escola".
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa d'envelliment actiu.
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa d'activitats preventives i promoció de la salut en l'edat pediàtrica.
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa de promoció de la salut mitjançant l'activitat física i alimentació saludable (PAAS).
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació en el pla d'activitat física i salut (PAFES).
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del pacient expert.
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa de prevenció de càries infantil.
- Participa en la planificació, desenvolupament, execució i avaluació del programa de prevenció de malalties de transmissió sexual i VIH.
- Participa en els programes de vigilància epidemiològica relacionats amb la tuberculosi, tos ferina, xarampió, hepatitis A, VIH-Sida, meningitis, així com malalties de transmissió sexual.
- Participa en mitjans de comunicació: televisió, ràdio i premsa.
- Participa en programes comunitaris i grupals que afavoreixin els vincles afectius (massatge infantil, grup d'alletament matern).

Competències docents:

- Determina el nivell de coneixements i la motivació de les persones vers l'aprenentatge.
- Determina la capacitat d'aprenentatge de les persones, avaluant el ritme d'aprenentatge i les aptituds per a comprendre i retenir en funció del seu nivell d'educació i de la seva edat.
- Formula objectius pedagògics relacionats amb les necessitats de formació.
- Elabora i planifica una estratègia de formació.
- Selecciona i utilitza els mitjans de suport i el material complementari més adequat per a la finalitat del programa.
- Elabora textos i fulletons per a la informació i divulgació.

Competències en gestió de les cures i serveis:

- Aplica les eines bàsiques de gestió per processos a la gestió clínica.
- Aplica els models de gestió orientats al pacient.
- Utilitza els diferents instruments d'avaluació en la pràctica clínica.
- Treballa en equip, en els diferents àmbits de treball.
- Coneix els diferents models d'organització dels equips d'atenció primària.
- Maneja adequadament les eines que faciliten la continuïtat de cures.
- Coneix les característiques dels sistemes d'informació sanitària.
- Maneja els diferents sistemes d'enregistrament que s'utilitzen en atenció primària i coneix la seva utilitat pràctica.
- Maneja i interpreta els indicadors d'activitat mes habituals en atenció primària.
- Coneix el Sistema d'Informació d'Atenció Primària.
- Maneja eficientment els programes i aplicacions informàtiques utilitzades en atenció primària.
- Coneix les bases teòriques i la metodologia de la història clínica electrònica.
- Optimitza i racionalitza el consum i utilització de serveis i recursos.

Competències en investigació:

- Entén i aplica els conceptes centrals del mètode científic.
- Fonamenta la seva pràctica clínica quotidiana en bases científiques.
- Identifica necessitats d'investigació des de la seva pràctica clínica.
- Busca i selecciona documentació clínica específica de la seva especialitat.
- Aplica els principis ètics de la investigació científica.
- Dissenya, desenvolupa i elabora un projecte d'investigació.
- Redacta, exposa i defensa treballs científics propis de la seva especialitat.

5.2 Dispositiu: Atenció a la Salut Sexual, Reproductiva i de Gènere (ASSIR)

Durada de rotació: 1 mes

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades

1. Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant el seu cicle vital i a les famílies en totes llurs etapes, tant pel que fa a la seva gestió, com planificació i desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
    - Clínica i metodologia avançada.
    - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
    - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
    - Atenció a les persones ancianes.
    - Atenció a les famílies.
    - Atenció a situació de fragilitat o de risc sociosanitari.
2. Competències vinculades amb la salut pública i comunitària, relatives al disseny de programes d'educació per a la salut, a vigilància epidemiològica i mediambiental, i a situacions d'emergència i catàstrofe.
3. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.
4. Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.
5. Competències vinculades amb la investigació, les finalitats de les quals són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja existeix.

Competències prioritàries

1. Gestió de les cures i servei en l'àmbit familiar i comunitari.
2. Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans.
3. Establir i dirigir xarxes sentinelles d'epidemiologia de les cures.
4. Augmentar el seguiment i l'atenció longitudinal al valorar a l'individu i la família des de la perspectiva de la necessitat de cures, en el seu entorn i en totes les etapes de la vida, preferentment en aquells que han de ser atesos en el seu domicili.
5. Respondre eficaçment a les necessitats de la població amb malalties cròniques prevalents, a les situacions de discapacitat, de risc d'emmalaltir i de fragilitat.
6. Afavorir el funcionament dels equips multiprofessionals, a través de la participació, la reflexió, l'anàlisi i el consens i des del respecte a les competències pròpies i de la resta d'especialistes i professionals de l'àmbit comunitari i de la salut pública.

Objectiu general

Desenvolupar a l'ASSIR les competències requerides segons el programa oficial de l'especialitat.

Objectius específics

1. Atendre les urgències i emergències a l'ASSIR.
2. Promoure la salut sexual i reproductiva.
3. Promoure la salut de la dona i de l'home en les etapes climatèriques.
4. Promoure la prevenció i detecció anticipada del càncer genital femení i del de mama.
5. Promoure la salut durant l'embaràs i el post-part.
6. Conèixer i saber actuar en situacions de risc social: violència de gènere, discapacitat, maternitat en adolescents…
7. Conèixer els programes i protocols de la unitat.
8. Establir una comunicació efectiva i una bona relació terapèutica amb l'usuari i família.
9. Actualitzar coneixements pel que fa als recursos comunitaris existents.
10. Detectar i intervenir anticipadament en situacions de fragilitat sociosanitària de les persones.
11. Establir una comunicació efectiva amb institucions, serveis comunitaris i amb els diferents nivells d'atenció dels serveis de salut.
12. Potenciar el treball en equip.
13. Manejar els conflictes ètics i legals sorgits durant la pràctica.
14. Utilitzar el procés infermer en la valoració de l'estat de salut.
15. Dissenyar un pla d'aprenentatge que s'adapti millor a les necessitats / demandes identificades.
16. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible.

Resultats d'aprenentatge

1. Relaciona sexe i gènere amb els processos de salut en homes i dones.
2. Fomenta la salut sexual. Integra, en les cures especialitzades d'infermeria, la sexualitat i la relació de parella com aspectes que intervenen en la salut. Informa, assessora i fa partícips a les persones i a les parelles sobre les conductes afectivosexuals plaents i saludables.
3. Capacita les persones per a l'elecció informada i ús responsable de mètodes anticonceptius.
4. Col·labora en el seguiment de mètodes anticonceptius, inclosa l'anticoncepció d'emergència, seguint les pautes que determinen els especialistes en l'àmbit de la ginecologia i obstetrícia.
5. Participa en el desenvolupament de programes d'educació i consell per a la salut sexual i reproductiva.
6. Orienta en la demanda d'IVE i deriva als especialistes que adients.
7. Aborda la influència de les malalties cròniques mes freqüents i els seus tractaments en la resposta sexual.

8. Detecta anticipadament dificultats en la percepció en la identitat de gènere i orienta o deriva a altres professionals si fos necessari.
9. Detecta anticipadament disfuncions sexuals en persones i parelles i assessora o deriva a altres professionals si fos necessari.
10. Coneix i utilitza els recursos existents per afrontar les necessitats relatives a la sexualitat i a la reproducció de poblacions de característiques especials com discapacitats, persones en risc d'exclusió social, etc.
11. Potencia l'autocura de l'embarassada. Identifica factors de risc social en l'embaràs.
12. Capta anticipadament a l'embarassada i contribueix al seu seguiment sanitari.
13. Assessora per tal d'encarar amb efectivitat l'embaràs i l'adequació de l'entorn.
14. Col·labora per adequar l'entorn familiar, domiciliari i comunitari de cara a potenciar l'alletament matern.
15. Col·labora en l'adequada recuperació i adequació de l'entorn familiar, domiciliari i comunitari després del part.
16. Ajuda en l'assistència al part d'emergència en l'àmbit extrahospitalari.
17. Reforça l'autoestima i autoconeixement de les persones en edat climatèrica.
18. Fomenta el coneixement, autocora i fer front als canvis mes freqüents en l'etapa climatèrica, tant físics com emocionals i socials.
19. Fomenta l'adaptació de les relacions sexuals per a que esdevinguin plaents i segures. Planifica i participa en programes per a promoure la salut de les dones i homes en fase climatèrica.
20. Difon els programes de detecció de càncer genital masculí i femení i de mama i implementa les actuacions pròpies de l'àmbit comunitari.
21. Consciencia els homes i dones per a l'acceptació de les proves diagnòstiques de càncer genital i de mama.
22. Potencia hàbits de vida saludable preventius del càncer de mama i genital.
23. Col·labora en l'educació d'homes i de dones en el respecte i la convivència entre gèneres.
24. Prevé i detecta anticipadament situacions de risc de violència de gènere.
25. Atén les víctimes de la violència de gènere.
26. Reconeix el malestar de les dones com a resposta als condicionants socials de gènere.
27. Atén, en el primer nivell d'atenció, al malestar bio-psico-social de les dones i dels homes amb un abordatge integral que inclogui condicionants de gènere i subjectivitat.
28. Determina la capacitat d'aprenentatge de les persones, avaluant el ritme d'aprenentatge i les aptituds per a comprendre i retenir en funció del seu nivell d'educació i edat.
29. Fonamenta la seva pràctica clínica quotidiana en bases científiques.

5.3 Dispositius: Sociosanitari i Atenció Domiciliària Equips de Suport (PADES)

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades

1. Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant el seu cicle vital i a les famílies en totes les seves etapes, tant pel que fa a la seva gestió, com a la planificació i com al desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
    - Clínica i metodologia avançada.
    - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
    - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
    - Atenció a les persones ancianes.
    - Atenció a les famílies.
    - Atenció a una situació de fragilitat o de risc sociosanitari.
2. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.
3. Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.
4. Competències vinculades amb la investigació. Les finalitats són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja existeix.
5. Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans en qualsevol entorn.

Competències prioritàries

1. Augmentar el seguiment i l'atenció longitudinal a l'hora de valorar l'individu i la família des de la perspectiva de la necessitat de cures, en el seu entorn i en totes les etapes de la vida, amb especial èmfasi a aquells que han de ser atesos en el seu domicili.
2. Respondre eficaçment a les necessitats de la població amb malalties cròniques prevalents, a les situacions de discapacitat, de risc d'emmalaltir i de fragilitat.
3. Garantir la continuïtat de l'atenció i les cures, mitjançant la gestió efectiva i la coordinació dels recursos humans i materials disponibles.
4. Afavorir el funcionament dels equips multiprofessionals, a través de la participació, la reflexió, l'anàlisi i el consens i des del respecte a les competències pròpies i de la resta d'especialistes.

Hospital Sociosanitari + (EQUIP DE PADES)

Any de residència: R1

Durada de rotació: 2 mesos

Objectiu general

Desenvolupar les competències requerides segons el programa oficial de l'especialitat.

Objectius específics

1. Dur a terme una valoració integral, seguiment i avaluació de la persona, de la seva família i del seu entorn amb la finalitat de realitzar les intervencions adequades a les seves necessitats fomentant l'autocura i autonomia del pacient.
2. Elaborar objectius terapèutics en relació a les necessitats de pacients i famílies per afrontar la situació de malaltia avançada i / o terminal.
3. Aprendre a dissenyar i executar un pla de cures individuals i integrals en persones d'alta complexitat i / o als seus cuidadors, consensuat i coordinat amb altres professionals i / o serveis.
4. Utilitzar la metodologia infermera i taxonomia infermera en: la valoració integral de l'individu i el seu estat de salut, la identificació dels problemes / diagnòstics d'infermeria, les intervencions i activitats escaients, així com en l'avaluació dels seus resultats.
5. Establir una comunicació efectiva i una bona relació terapèutica amb l'usuari i la seva família.
6. Millorar la qualitat assistencial afavorint la coordinació entre els diferents professionals i serveis.
7. Actualitzar coneixements respecte als recursos sanitaris i sociosanitaris de suport a l'usuari i a la seva família.
8. Utilitzar el sistema informàtic pertinent per l'enregistrament de la informació necessària en l'abordatge de l'usuari i la seva família.
9. Utilitzar la Història Clínica Compartida.
10. Complimentar el PIIC correctament.
11. Interpretar els graus CRG i la probabilitat de reingrés hospitalari.
12. Fomentar el treball en equip, així com facilitar la coordinació interprofessional i internivell.
13. Afrontar els problemes ètics i legals que sorgeixen en el procés de cures en l'individu i / o família.
14. Detectar i intervenir anticipadament en situacions de fragilitat sociosanitària de les persones.
15. Dissenyar un pla d'aprenentatge que millor s'adapti a les necessitats / demandes identificades.
16. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible.

Resultats d'aprenentatge

1. Estimula l'autonomia de les persones grans en les activitats de la vida quotidiana en el seu entorn familiar i comunitari. Fomenta la salut física, psicològica, social, cultural, ambiental, sexual i espiritual de les persones grans amb la màxima autonomia possible.
2. Promou l'atenció domiciliària com a àmbit preferencial de les cures a les persones grans dependents o amb problemes de salut greus.
3. Estimula la creació i manteniment de xarxes i grups d'autoajuda.
4. Identifica i intervé de manera anticipada en casos de maltractament a les persones grans.
5. Prevé accidents i caigudes al tenir cura de la seguretat de l'entorn, especialment del domiciliari.
6. Prevé complicacions en els ancians derivades de les seves alteracions de salut i de les pautes terapèutiques.
7. Valora les capacitats per al desenvolupament autònom.
8. Ajuda en l'adaptació als canvis de rol que comporta l'edat i dóna suport a les persones ancianes per la pèrdua de la seva parella i d'altres éssers estimats.
9. Detecta anticipadament el deteriorament cognitiu, funcional, físic i relacional de la persona gran.
10. Fa cures especialitzades per a compensar les dependències i limitacions funcionals.
11. Promou l'atenció domiciliària com a àmbit preferencial de les cures.
12. Reconeix signes crítics que poden ser indicadors de mal pronòstic.
13. Identifica les persones cuidadores com a subjectes principals de cures.
14. Dona suport a les persones cuidadores en la presa de decisions pel que fa a la cura.
15. Col·labora per a que les persones cuidadores duguin a terme cures de qualitat, prevenint les repercussions negatives sobre la seva salut.
16. Coneix i usa de forma eficient els recursos sociosanitaris de suport al pacient i a la seva família. Coneix i aconsella materials i instruments d'ajut i adaptació necessaris per a realitzar les activitats bàsiques de la vida quotidiana.
17. Cuida i acompanya la persona al final de la seva vida. Atén el dol de la persona i de la seva família prevenint i abordant reaccions considerades com a dol disfuncional.
18. Planifica, implementa i coordina, conjuntament amb altres professionals i especialistes, programes de cures pal·liatives.
19. Assessora en la presa de decisions responsables sobre la salut.
20. Fomenta l'autonomia personal i prevé la dependència.
21. Prevé les complicacions derivades d'una situació de salut alterada i en fomenta com fer-ne front amb efectivitat.
22. Avalua la qualitat de vida de les persones atenent a les esferes biològiques, psicològiques i socials.

5.4 Dispositiu: Centre de Salut Mental

Durada de rotació: 1 mes

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades

1. Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant el seu cicle vital i a les famílies en totes les seves etapes, tant pel que fa a la seva gestió, com a la planificació i com al desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
   - Clínica i metodologia avançada.
   - Atenció en l'adolescència.
   - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
   - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
   - Atenció a les persones ancianes.
   - Atenció a les famílies.
   - Atenció a una situació de fragilitat o de risc sociosanitari.
2. Competències vinculades amb la salut pública i comunitària, relatives al disseny de programes d'educació per a la salut i a situacions d'emergència i catàstrofe.
3. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.
4. Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.
5. Competències vinculades amb la investigació, les finalitats de les quals són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja hi ha.

Competències prioritàries

1. Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans.
2. Augmentar el seguiment i l'atenció longitudinal al fer una valoració de l'individu i la família des de la perspectiva de la necessitat de cures, en el seu entorn i en totes les etapes de la vida, amb especial atenció a aquells que han de ser atesos en el seu domicili.
3. Respondre eficaçment a les necessitats de la població amb malalties cròniques prevalents, a les situacions de discapacitat, de risc d'emmalaltir i de fragilitat.
4. Garantir la continuïtat de l'atenció i les cures, mitjançant la gestió efectiva i la coordinació dels recursos humans i materials disponibles.
5. Afavorir el funcionament dels equips multiprofessionals, a través de la participació, la reflexió, l'anàlisi i el consens i des del respecte a les competències pròpies i de la resta d'especialistes i professionals de l'àmbit comunitari i de la salut pública.

Objectiu general

Desenvolupar en el Centre d'Atenció Primària les competències requerides segons el programa oficial de l'especialitat.

Objectius específics

1. Millorar l'atenció i seguiment dels trastorns mentals i addiccions en l'atenció primària de salut.
2. Contribuir a que les famílies abordin eficaçment la crisi i les situacions de risc.
3. Detectar anticipadament conductes de risc per a la salut i promoure les conductes responsables respecte a les activitats de risc.
4. Prestar cures especialitzades a l'adolescent i adult amb problemes de salut a nivell comunitari juntament amb altres especialistes i professionals quan sigui necessari.
5. Educar en matèria de salut mental a la persona, família, grups i comunitat.
6. Participar en programes comunitaris per a disminuir el consum d'alcohol i altres drogues en població adulta (programa "Beveu Menys") i adolescent.
7. Participar, com equip interconsultor, en el programa "Salut i Escola".
8. Desenvolupar i col·laborar en processos educatius, adreçats a usuaris, famílies i grups significatius del medi comunitari.
9. Conèixer i participar en el programa PSI.
10. Fomentar el treball en equip, així com facilitar la coordinació interprofessional.
11. Afrontar els problemes ètics i legals que es plantegin durant el procés de cura.
12. Dissenyar un pla d'aprenentatge que s'adapti millor a les necessitats / demandes identificades.
13. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible.

Resultats d'aprenentatge

1. Coneix les patologies mentals més prevalents.
2. Sap fer un abordatge integral en els diferents trastorns mentals.
3. Col·labora en la planificació, coordinació, execució i avaluació de programes d'atenció a grups minoritaris, exclosos o de risc, en l'àmbit comunitari (individual i grupal).
4. Identifica els efectes adversos dels tractaments farmacològics.
5. Participa en els tallers psicoeducatius.
6. Participa en l'atenció en les urgències psiquiàtriques domiciliàries.
7. Coneix i practica les tècniques de relaxació.
8. Prevé i detecta situacions d'exclusió sociosanitària, fragilitat i aïllament social.
9. Potencia el desenvolupament de xarxes socials.
10. Comprèn l'abast de les dinàmiques familiars en el procés de salut i malaltia del membres que les formen.
11. Comprèn i analitza les relacions de poder a la família, els rols, els sistemes de comunicació i analitza la seva relació amb l'existència i el maneig de problemes de salut.
12. Considera l'atenció al pacient en el seu context familiar.

13. Coneix i valora les necessitats de salut de les famílies en les diferents etapes de desenvolupament.
14. Desenvolupa el rol de la família com a promotora de salut.
15. Valora l'habitatge com un context de salut i reconeix la importància que té en la salut familiar.
16. Detecta i intervé de forma anticipada en situacions de risc i / o violència domèstica, violència laboral, etc.
17. Prevé, detecta i intervé en situacions de maltractaments i marginació infantil.
18. Ajuda en l'adaptació als canvis de rol inherents a l'edat i dona suport a les persones ancianes per la pèrdua de la parella i d'altres éssers estimats.
19. Detecta anticipadament el deteriorament cognitiu, funcional, físic i relacional de la persona gran.
20. Presta cures especialitzades per a compensar les dependències i limitacions funcionals.
21. Detecta anticipadament problemes d'identitat relacionats amb el gènere.
22. Col·labora amb els pares en l'abordatge de problemes relacionats amb l'adolescència, la seva negociació i la resolució de problemes i conflictes.
23. Fomenta l'autocura, l'autoestima, les habilitats socials i la vida saludables en general (activitat física, alimentació, salut afectivosexual, relacions interpersonals…).
24. Detecta anticipadament conductes de risc per a la salut relacionades amb les alteracions de l'alimentació, autolesions…
25. Dirigeix, col·labora o participa en programes d'EpS adreçats a adolescents.
26. Treballa amb adolescents amb problemes de salut amb especial atenció a: trastorns de la conducta alimentària i imatge corporal, conductes antisocials, violència i maltractament, drogodependències i addiccions, entre altres.
27. Determina la capacitat d'aprenentatge de les persones, avaluant el ritme d'aprenentatge i les aptituds per a comprendre i retenir en funció del nivell d'educació i edat.
28. Fonamenta la seva pràctica clínica quotidiana sobre bases científiques.

5.5 Rotacions hospitalàries

Dispositius

Hospital Universitari Joan XXIII

Hospital Pius Hospital

Hospital Universitari Sant Joan

Hospital Sant Pau i Santa Tecla

Durada de rotació: 3 mesos

Programa Infermeria d'Enllaç i Gestió de Casos, Hospitalització a Domicili i Hospital de Dia, Unitat de Ferides Cròniques, Unitat d'Educació Diabetològica, serveis d'urgències adults / pediatria (intermedis, unitat coronària, codi ICTUS), Ostomies.

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades

1. Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant el seu cicle vital i a les famílies en totes les etapes, tant pel que fa a la gestió, com a la planificació i al desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
   - Clínica i metodologia avançada.
   - Atenció a l'adolescència.
   - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
   - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
   - Atenció a les persones ancianes.
   - Atenció a les famílies.
   - Atenció a una situació de fragilitat o de risc sociosanitari.
2. Competències vinculades amb la salut pública i comunitària i a situacions d'emergència i catàstrofe.
3. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i a altres professionals.
4. Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.
5. Competències vinculades amb la investigació, les finalitats de les quals són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja hi ha.

Competències prioritàries

1. Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans en qualsevol àmbit.
2. Garantir la continuïtat de l'atenció i les cures, mitjançant la gestió efectiva i la coordinació dels recursos humans i materials disponibles.

Objectiu general

Desenvolupar en el Servei Hospitalari dels dispositius hospitalaris acreditats les competències requerides segons el programa oficial de l'especialitat.

Objectius específics

1. Desenvolupar competències clíniques avançades en el maneig del pacient crònic: MPOC, diabetis, insuficiència cardíaca, ostomitzats, pacient pluripatològic, entre altres.
2. Conèixer els diferents tipus de tractament farmacològic i no farmacològic propis de cada malaltia.
3. Conèixer les tècniques i habilitats per aplicar els diferents tractaments.
4. Identificar aquelles situacions que requereixin una atenció immediata.
5. Identificar les necessitats d'aprenentatge de cada pacient.
6. Fomentar l'autonomia personal.
7. Fomentar com encarar amb efectivitat la situació de salut alterada.
8. Determinar un pla d'aprenentatge adaptat a les necessitats / demandes requerides.
9. Gestionar i facilitar la preparació i utilització adequades del material didàctic necessari per a impartir l'educació.
10. Conèixer els dispositius i cures específics hospitalaris relacionats amb el procés d'atenció al pacient crònic.
11. Fer un seguiment del pacient ostomitzat al alta hospitalària per a facilitar la integració en el seu entorn.
12. Prestar cures especialitzades, en l'infant i en l'adolescent, en l'àmbit hospitalari, juntament amb d'altres especialistes i altres professionals quan s'escaigui, en les situacions de: alteracions del desenvolupament infantil, problemes de salut de tipus agut, discapacitats i problemes crònics de salut en l'atenció en la infància i adolescència.
13. Conèixer els al·lèrgens més prevalents, la immunoteràpia i el tractament correcte dels inhaladors.
14. Dur a terme un abordatge integral del nen obès i asmàtic.
15. Identificar signes i símptomes de descompensació, en el període post alta en pacients pluripatològics.
16. Elaborar plans de cures relacionats amb l'atenció a aquests pacients.
17. Elaborar el procés de planificació a l'alta derivats a centres sociosanitaris.
18. Identificar elements crítics de continuïtat assistencial en el procés de planificació a l'alta.
19. Conèixer els principis bàsics del maneig en el domicili de pacients en el programa Nutrició Parenteral Domiciliària.
20. Conèixer els principis bàsics en el maneig de la Nutrició Enteral a Domicili.
21. Elaborar plans de cures per a pacients amb trastorns de la deglució, pacients portadors de PEG...
22. Desenvolupar competència clínica avançada en el maneig del pacient crònic pluripatològic inclòs en el programa d'HAD i hospital de dia.

23. Establir mecanismes de coordinació Unitat HAD amb els programes d'atenció domiciliària (ATDOM) dels equips d'atenció primària.
24. Dur a terme una entrevista i una valoració integral del pacient que fa cap a urgències de l'hospital.
25. Conèixer els dispositius i cures específics hospitalaris relacionats amb el procés d'atenció al pacient crònic.
26. Conèixer i realitzar tècniques específiques.
27. Conèixer i participar en el programa de PREALT.
28. Detectar i intervenir anticipadament en situacions de fragilitat sociosanitària de les persones.
29. Establir una comunicació efectiva amb institucions, serveis comunitaris i amb els diferents nivells d'atenció dels serveis de salut.
30. Potenciar el treball en equip.
31. Manejar els conflictes ètics i legals sorgits arran la pràctica.
32. Dissenyar un pla d'aprenentatge que millor s'adapti a les necessitats / demandes identificades.
33. Basar la pràctica clínica en la millor evidència disponible.

Resultats d'aprenentatge

1. Participa en l'atenció a la demanda aguda en totes les etapes del cicle vital, utilitzant els protocols, els sistemes de registre habituals i la taxonomia infermera.
2. Presta cures especialitzades en qualsevol etapa del cicle vital, en l'àmbit comunitari, juntament amb d'altres especialistes i altres professionals quan s'escaigui, en les situacions de: alteracions del desenvolupament infantil, problemes de salut de tipus agut, discapacitats i problemes crònics de salut.
3. Planifica, executa i avalua programes de gestió de les cures a les persones amb malaltia o dependència en termes d'igualtat, desenvolupant-los tant en els dispositius sanitaris com en l'entorn familiar o domiciliari i comunitari.
4. Explica les malalties, les tècniques d'autocontrol i els signes i símptomes d'alarma.
5. Detecta les transgressions i sap interpretar-les.
6. Dóna suport formatiu amb tècniques grupals i individuals.
7. Coneix els tractaments farmacològics i no farmacològics.
8. Determina la motivació de les persones en l'autoaprenentatge.
9. Identifica situacions de risc social (violència de gènere, violència infantil...). Coneix els recursos existents i l'abordatge que pot realitzar la infermera en qualsevol etapa del cicle vital.
10. Detecta i intervé de forma anticipada sobre els problemes de salut prevalents en els grans, així com les situacions de fragilitat o aïllament social de les persones ancianes.
11. Identifica necessitats i promou l'ús adequat de materials i instruments d'ajut i adaptació necessaris per a realitzar les activitats bàsiques de la vida quotidiana. Detecta anticipadament les situacions d'anormalitat en el desenvolupament i la salut infantil.
12. Potencia la conscienciació i participació de les famílies en l'abordatge dels problemes de salut, de la prevenció de la malaltia i del desenvolupament sa de la família en qualsevol de les etapes del cicle vital; així com la detecció de situacions problemàtiques i de crisis en aquest entorn.

13. Estableix una comunicació efectiva amb institucions, serveis comunitaris i amb els diferents nivells d'atenció dels serveis de salut.
14. Potencial treball en equip.
15. Maneja els conflictes ètics i legals arran la pràctica.
16. Utilitza el procés infermer en la valoració de l'estat de salut. Determina la capacitat d'aprenentatge de les persones, avaluant el ritme d'aprenentatge i les aptituds per a comprendre i retenir en funció del seu nivell d'educació i de la seva edat.

5.6 Salut Pública

Durada de rotació: 3-4 setmanes

Dispositius:

ASPCAT (Agencia Salut Publica de Catalunya)

Medicina Preventiva i Epidemiologia (Hospital Joan XXIII)

Medicina Preventiva i Epidemiologia (Hospital St. Joan de Reus)

La rotació pels diferents dispositius permetrà al resident:

1. Analitzar la situació de salut de la comunitat i planificar i desenvolupar programes de promoció de la salut comunitària.
2. Planificar i participar en el desenvolupament de programes d'educació per a la salut en la comunitat.
3. Fomentar i gestionar la participació comunitària.
4. Establir una comunicació efectiva amb institucions, serveis comunitaris i amb els diferents nivells d'atenció dels serveis de salut.

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades:

1. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.
2. Competències vinculades amb la investigació, les finalitats de les qual són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja hi ha.
3. Dissenyar i desenvolupar estratègies d'intervenció i participació comunitària, centrades en la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia.
4. Afavorir el funcionament dels equips multiprofessionals, a través de la participació, la reflexió, l'anàlisi i el consens i des del respecte a les competències pròpies i de la resta d'especialistes i professionals de l'àmbit comunitari i de la salut pública.

Objectius:

1. Conèixer l' organització de la ASPCAT i el seu pla Estratègic.
2. Conèixer els programes i protocols de protecció de la salut que es realitzen en el territori, alimentaris i ambientals.
3. Conèixer la legislació relacionada amb la protecció de la salut.
4. Participar en activitats de promoció de la salut.
5. Col·laborar en el desenvolupament dels programes de vigilància epidemiològica.
6. Conèixer el sistema d' informació, seguiment, registre i control d' aquelles malalties de declaració obligatòria.
7. Conèixer el circuit de notificació de les malalties de declaració obligatòria en brotes epidèmics.
8. Conèixer programes de salut del Departament de salut.
9. Adquireix habilitats bàsiques en investigació epidemiològica.
10. Conèixer el calendari vacunal sistemàtic vigent.
11. Conèixer les indicacions generals de les vacunes recomanades per a pacients amb condicions de risc (p. ex., pneumococ, herpes zòster, hepatitis B, etc.).
12. Participar en l'administració segura de vacunes: vies d'administració, registre correcte i informació al pacient sobre els efectes adversos més habituals.
13. Conèixer els criteris per identificar les infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS).
14. Reconèixer els principals mecanismes de transmissió dels microorganismes multiresistents.
15. Conèixer els protocols d'indicació de les precaucions d'aïllament (gotes, contacte, aire) en pacients hospitalitzats.
16. Conèixer les mesures de prevenció i control de les infeccions d'origen ambiental.
17. Observar i/o col·laborar en la realització d'auditories sobre el compliment de la higiene de mans.
18. Participar en sessions clíniques i formació interna del Servei.

Introducció a la competència en urgències, emergències i catàstrofes

La competència clínica avançada en l'àmbit familiar i comunitari: atenció a les urgències, emergències i catàstrofes s'adquirirà a través de:

- Urgències Hospital Universitari Joan XXIII / Pius Hospital / Hospital Universitari Sant Joan / Hospital Sant Pau i Santa Tecla. Hospital: guàrdies
- Urgències en centres d'urgències en atenció primària (CUAP): guàrdies
- Sistema d'emergències Mèdiques (SEM): rotació

l'aprenentatge en aquests dispositius permetrà al resident:

a) Actuar individualment i / o en equip en situacions d'urgència.

b) Col·laborar en la prevenció i intervenció en situacions d'emergències i catàstrofes.

La Unitat Docent, en col·laboració amb els diferents dispositius, valora la competència a adquirir, els objectius generals i específics, els resultats d'aprenentatge i gradua la supervisió de les activitats que duen a terme les residents en aquestes àrees.

Per a guiar el procés de supervisió en aquestes àrees és tindrà en compte el Reial Decret 183/2008 de 8 de febrer sobre supervisió dels residents que, en el seu capítol V (articles 14 i 15) fa al·lusió al deure general de supervisió i a la responsabilitat progressiva del resident.

Les idees fonamentals contingudes en aquest capítol poden resumir-se en els següents punts:

- Tota l'estructura del sistema sanitari es troba en disposició de ser utilitzada per a la formació d'especialistes (a més del Grau i de la formació continuada).
- De tot el que s'ha exposat anteriorment en deriva un deure general de supervisió inherent pel fet de prestar serveis en les unitats assistencials on es formen els residents.

El sistema formatiu implica una assumpció progressiva de responsabilitats i una supervisió decreixent. Els residents assumiran les indicacions dels especialistes amb els que presten els serveis. El caràcter progressiu obliga especificar diferents nivells de responsabilitat en funció de les tasques i tècniques a desenvolupar pel resident. La idea de la supervisió decreixent és també important per a garantir que el resident progressi i maduri en la seva assumpció de responsabilitats.

En el transcurs d'aquest període, el resident adquirirà una autonomia més gran i responsabilitat, intervenint de manera directa i essent, per tant, la supervisió, si és requerida, feta a posteriori. De totes formes, sempre s'ha de garantir estar en contacte amb el docent per aclariments i per les decisions que calgui prendre. Els esmentats tutors d'infermeria visaran per escrit els documents relatius a les activitats assistencials. El tutor podrà impartir instruccions específiques sobre el grau de responsabilitat dels residents al seu càrrec, segons les característiques de l'especialitat i el procés individual.

Es dedueix, per tant, que l'any de residència no constitueix, per ell mateix, l'únic que determina de forma automàtica el grau d'autonomia i de necessitat de supervisió del resident. Els anys d'experiència com infermera generalista, la formació prèvia del resident (en el cas que la tingués), el procediment d'avaluació formativa, o altres condicions poden matisar-lo o bé modificar els nivells de supervisió i responsabilitat i és tasca del tutor fer-lo explícit.

Per a la supervisió és tindrà en compte:

Nivell de supervisió	Valoració
Nivell 1 Supervisió baixa o a demanda	Les habilitats adquirides permeten al resident dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutorització directa. Per tant, el resident executa i després informa. Sol·licita supervisió si ho considera necessari.

Nivell de supervisió	Valoració
Nivell 2 Supervisió intermèdia	El resident té suficient coneixement, però no assoleix la suficient experiència per a realitzar unadeterminada activitat assistencial de forma independent. Aquestes activitats han de dur-se a terme sota la supervisió directa del personal sanitari de plantilla.
Nivell 3 Supervisió alta	El resident tan sols té un coneixement teòric de determinades actuacions, però cap experiència. Aquestes activitats són fetes per personal sanitari de plantilla i observades / assistides en la seva execució pel resident.

- La supervisió, especialment durant el primer any, ha de ser activa. És a dir, ha d'estar inclosa en els procediments de treball i no ser exclusivament que depengui que el propi resident la demani. Aquest principi ha de tenir-se molt en compte per a les guàrdies a urgències i al Servei d'Atenció Continuada.
- Durant el primer any s'observarà un principi de responsabilitat mínima o mitjana en què el resident tan sols té un coneixement teòric de determinades actuacions, però poca o insuficient experiència. Aquestes activitats han de dur-se a terme sota la supervisió directa del personal sanitari de plantilla.
- En el segon any s'assolirà una responsabilitat màxima, en la qual es podran dur a terme actuacions de manera independent, sense necessitat de tutorització directa.

Per tant, el resident executa i després informa. Podria sol·licitar supervisió si ho considerés necessari.

A continuació, és detallen els dispositius en què els residents desenvoluparan la competència d'atenció a les urgències i emergències.

5.7 Urgències Hospital Universitari Joan XXIII, Pius Hospital de Valls, Hospital Universitari Sant Joan de Reus, Hospital Sant Pau i Santa Tecla: guàrdies

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades

1. Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant el seu cicle vital i a les famílies en totes les seves etapes, tant pel que fa a la gestió com a la planificació i desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
   - Clínica i metodologia avançada.
   - Atenció a l'adolescència.
   - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
   - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
   - Atenció a les persones ancianes.
   - Atenció a les famílies.
   - Atenció a una situació de fragilitat o de risc sociosanitari.
2. Competències vinculades amb la salut pública i comunitària i a situacions d'emergència i catàstrofe.
3. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.
4. Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.
5. Competències vinculades amb la investigació, les finalitats de les quals són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja hi ha.

Competències prioritàries

1. Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans en qualsevol àmbit.
2. Garantir la continuïtat de l'atenció i les cures, mitjançant la gestió efectiva i la coordinació dels recursos humans i materials disponibles.

Dispositiu: Hospital Universitari Joan XXIII

Dispositiu: Pius Hospital

Dispositiu: Hospital Universitari Sant Joan

Dispositiu: Hospital Sant Pau i Santa Tecla

Objectius generals

1. Desenvolupar en les guàrdies a l'Hospital Universitari de Joan XXIII les competències requerides segons el programa oficial de l'especialitat.
2. Actuar individualment i / o en equip en situacions d'urgència.
3. Col·laborar en la prevenció i intervenció en situacions d'emergències i catàstrofes.

Objectius específics

1. Fer una entrevista i una valoració integral del pacient que arriba a urgències de l'hospital.
2. Obtenir dades clíniques que contribueixin a l'elaboració de la història clínica del pacient.
3. Establir una comunicació efectiva i relació terapèutica amb el pacient i familiars.
4. Fer una exploració i detecció de signes i símptomes d'alerta, especialment en patologies cròniques.
5. Identificar criteris de demanda i atenció urgent.
6. Col·laborar en els mètodes i tècniques de diagnòstics segons protocols.
7. Aplicar plans de cures d'infermeria segons necessitats.
8. Conèixer i identificar els signes i símptomes d'alarma en la patologia urgent.
9. Utilitzar la metodologia i taxonomia infermera en: la valoració integral de l'individu i el seu estat de salut, la identificació de problemes / diagnòstics d'infermeria, les intervencions i activitats escaients, així com en l'avaluació dels seus resultats.
10. Conèixer les tècniques de les diferents cures d'infermeria en l'àmbit urgent.
11. Utilitzar el programa informàtic pertinent pel registre i consulta de la informació necessària en l'abordatge tant de l'usuari com de la seva família.
12. Fomentar el treball en equip, així com facilitar la coordinació interprofessional i internivell.
13. Conèixer i manejar dispositius, aparells i tècniques pròpies del servei d'urgències.
14. Administrar i manejar els fàrmacs més habituals.
15. Desenvolupar competències i habilitats en el procés assistencial en situacions d'emergència.
16. Fomentar el treball en equip, així com facilitar la coordinació interprofessional i internivell.
17. Afrontar els problemes ètics i legals que es plantegen durant el procés de cures a l'individu i / o família.
18. Detectar situacions de fragilitat o de risc sociosanitari.
19. Rebre, acollir i determinar el nivell de gravetat per a establir la prioritat de l'atenció, resoldre-la si està en el marc de les seves competències o derivar-la si ha de ser finalitzada per un altre professional.

20. Detectar les necessitats físiques, psíquiques i socials dels usuaris i famílies i proporcionar les cures d'infermeria escaients.
21. Dissenyar el pla d'aprenentatge que s'adapti millor a les necessitats / demandes identificades.
22. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible.

Resultats d'aprenentatge

1. Participa en l'atenció a la demanda aguda en totes les etapes del cicle vital, utilitzant protocols, els sistemes de registre habituals i la taxonomia infermera.
2. Detecta i intervé de forma anticipada sobre els problemes de salut prevalents en els grans, així com les situacions de fragilitat o aïllament social de les persones ancianes.
3. Potencia la conscienciació i participació de les famílies en l'abordatge dels problemes de salut, de la prevenció de la malaltia i del desenvolupament sa de la família en qualsevol de les etapes del cicle vital; així com la detecció de situacions problemàtiques i de crisis en aquest entorn.
4. Detecta i fa les intervencions oportunes en grups exclosos o en risc d'exclusió social (immigrants, minories ètniques i altres col·lectius).
5. Detecta i intervé anticipadament en situacions de fragilitat sociosanitària de les persones en totes les etapes vitals.
6. Estableix una comunicació efectiva amb institucions, serveis comunitaris i amb els diferents nivells d'atenció dels serveis de salut.
7. Potencial treball en equip.
8. Maneja els conflictes ètics i legals sorgits de la pràctica.
9. Utilitza el procés infermer en la valoració de l'estat de salut.
10. Maneja eficaçment els recursos de suport vital i les tècniques d'atenció en laurgència en l'àmbit comunitari.
11. Garanteix la seguretat del pacient i l'entorn per a prevenir possibles complicacions derivades de la situació d'urgències.
12. Atén la família i el seu entorn en situacions d'urgència.
13. Identifica els recursos disponibles en situacions d'emergència, la seva organització i responsabilitats. Identifica i mobilitza els recursos (propis, de la xarxa social i / o comunitària) que s'adaptin millor a les necessitats de les persones grans i els seus cuidadors.
14. Col·labora en els dispositius d'actuació en emergències i catàstrofes.
15. Coneix i usa les tècniques d'infermeria que es duen a terme en aquest servei.
16. Fa les cures d'infermeria amb la màxima seguretat per a l'usuari.
17. Atén la demanda urgent de forma prioritària respecte a la no urgent.
18. Coneix i utilitza els protocols de la patologia aguda.
19. Coneix el programa informàtic existent i enregistra adequadament els processos.
20. Cuida el material i en fa la reposició.
21. Identifica els recursos necessaris per a dur a terme les seves activitats.
22. Garanteix la continuïtat assistencial
23. Implica l'usuari i / o família en el procés.

24. Administra els tractaments indicats segons pauta i necessitats de l'usuari.
25. Proporciona educació sanitària adequada a les necessitats.
26. Coneix els circuits de derivació en cas necessari.
27. Determina la capacitat d'aprenentatge de les persones, n'avalua el ritme d'aprenentatge i les aptituds per a comprendre i retenir en funció del seu nivell d'educació i edat.
28. Fonamenta la seva pràctica clínica quotidiana en bases científiques.

5.8 Urgències en centres d'urgències en atenció primària (CUAP): guàrdies

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades

1. Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant del seu cicle vital i a les famílies en totes les seves etapes, tant pel que fa a la seva gestió, com planificació i desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
   - Clínica i metodologia avançada.
   - Atenció a la infància.
   - Atenció en l'adolescència.
   - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
   - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
   - Atenció a les persones ancianes.
   - Atenció a les famílies.
   - Atenció en situacions de fragilitat o de risc sociosanitari.
2. Competències vinculades amb la salut pública i comunitària i a situacions d'emergència i catàstrofe.
3. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.
4. Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.
5. Competències vinculades amb la investigació, les finalitats de les qual són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja hi ha.

Competències prioritàries

1. Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans en qualsevol àmbit (centre d'atenció, domicili, escola, lloc de treball…).
2. Establir i dirigir xarxes sentinelles d'epidemiologia de les cures.
3. Desenvolupar indicadors d'activitat i criteris de qualitat de les cures en l'àmbit familiar i comunitari.
4. Augmentar el seguiment i l'atenció longitudinal al valorar a l'individu i la família des de la perspectiva de la necessitat de cures, en el seu entorn i en totes les etapes de la vida, amb especial atenció a aquells que han de ser atesos en el seu domicili.

5. Respondre eficaçment a les necessitats de la població amb malalties cròniques prevalents, a les situacions de discapacitat, de risc d'emmalaltir i de fragilitat.
6. Dissenyar i desenvolupar estratègies d'intervenció i participació comunitària, centrades en la promoció de la salut i la prevenció de la malaltia.
7. Garantir la continuïtat de l'atenció i les cures, mitjançant la gestió efectiva i la coordinació dels recursos humans i materials disponibles.
8. Afavorir el funcionament dels equips multiprofessionals, a través de la participació, la reflexió, l'anàlisi i el consens i des del respecte a les competències pròpies i de la resta d'especialistes i professionals de l'àmbit comunitari i de la salut pública.
9. Millorar la pràctica infermera en l'àmbit familiar i comunitari a través de la investigació en cures infermeres i de la participació en línies d'investigació multiprofessionals.

Dispositiu: CUAP

CUAP Sant Pere de Reus

Adreça de contacte Camí de Riudoms, 53 | 43202 Reus

Telèfon 977 77 85 12

CUAP Salou

Adreça de contacte Carrer del Carrilet, 12 | 43840 Salou, Tarragona

Telèfon 977 38 30 18

PAC TORREFORTA

Adreça de contacte Carrer Gomera, 10 | 43006 Tarragona

Telèfon 977 54 80 88

Objectiu General

Desenvolupar en el CUAP i en els equips d'atenció primària les competències requerides d'acord amb el programa oficial de l'especialitat.

Objectius Específics

1. Rebre, acollir i determinar el nivell de gravetat per a establir la prioritat de l'atenció, resoldre-la si està en el marc de les seves competències o derivar-la si ha de ser finalitzada per un altre professional.
2. Detectar les necessitats físiques, psíquiques i socials dels usuaris i famílies i proporcionar les cures d'infermeria escaients.
3. Conèixer i identificar els signes i símptomes d'alarma en la patologia urgent.
4. Utilitzar la metodologia i taxonomia infermera en: la valoració integral de l'individu i el seu estat de salut, la identificació de problemes / diagnòstics d'infermeria, les intervencions i activitats escaients, així com en l'avaluació dels seus resultats.
5. Conèixer les tècniques de les diferents cures d'infermeria en l'àmbit urgent.
6. Utilitzar el programa informàtic pertinent per al registre i consulta de la informació necessària en l'abordatge tant de l'usuari com de la seva família.
7. Utilitzar i manejar la història clínica compartida.
8. Fomentar el treball en equip, així com facilitar la coordinació interprofessional i internivell.
9. Afrontar els problemes ètics i legals que sorgeixen durant el procés de cures a l'individu i / o família.
10. Detectar situacions de fragilitat o de risc sociosanitari.
11. Dissenyar el pla d'aprenentatge que millor s'adapti a les necessitats / demandes identificades.
12. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible.

Resultats d'aprenentatge

1. Participar en l'atenció a la demanda aguda en totes les etapes del cicle vital, utilitzant els protocols, els sistemes de registre habituals i la taxonomia infermera.
2. Prevenir la malaltia dels nens i les nenes en el context familiar i comunitari.
3. Identificar situacions de risc social (violència de gènere, violència infantil...), conèixer els recursos existents i l'abordatge que pot realitzar la infermera en qualsevol etapa del cicle vital.
4. Detectar i intervenir de forma anticipada sobre els problemes de salut prevalents en els grans, així com les situacions de fragilitat o aïllament social de les persones ancianes.
5. Identificar necessitats i promoure l'ús adequat de materials i instruments d'ajut i adaptació necessaris per a realitzar les activitats bàsiques de la vida quotidiana.
6. Potenciar la conscienciació i participació de les famílies en l'abordatge dels problemes de salut, de la prevenció de la malaltia i del desenvolupament sa de la família en qualsevol de les etapes del cicle vital; així com la detecció de situacions problemàtiques i de crisis en aquest entorn.
7. Detectar i realitzar les intervencions oportunes en grups exclosos o en risc d'exclusió social (immigrants, minories ètniques i altres col·lectius).
8. Detectar i intervenir anticipadament en situacions de fragilitat sociosanitària de les persones en totes les etapes vitals.

9. Establir una comunicació efectiva amb institucions, serveis comunitaris i amb els diferents nivells d'atenció dels serveis de salut.
10. Potenciar el treball en equip.
11. Manejar els conflictes ètics i legals sorgits arran de la pràctica.
12. Utilitzar el procés infermer en la valoració de l'estat de salut.
13. Manejar eficaçment els recursos de suport vital i les tècniques d'atenció en la urgència en l'àmbit comunitari.
14. Garantir la seguretat del pacient i l'entorn per a prevenir possibles complicacions derivades de la situació d'urgències.
15. Atendre la família i el seu entorn en les situacions d'urgència.
16. Identificar els recursos disponibles en situacions d'emergència, la seva organització i responsabilitats. Identificar i mobilitzar els recursos (propis, de la xarxa social i / o comunitària) que s'adaptin millor a les necessitats de les persones grans i els seus cuidadors.
17. Col·labora en els dispositius d'actuació en emergències i catàstrofes.
18. Coneix i fa les tècniques d'infermeria que es duen a terme en aquest servei.
19. Fa les cures d'infermeria amb la màxima seguretat per a l'usuari.
20. Atén la demanda urgent de forma prioritària respecte a la no urgent.
21. Coneix i utilitzar els protocols de la patologia aguda.
22. Coneix el programa informàtic existent i enregistra adequadament els processos.
23. Cuida el material i en fa reposició.
24. Identifica els recursos necessaris per a dur a terme les seves activitats.
25. Garanteix la continuïtat assistencial.
26. Utilitza la metodologia infermera.
27. Implica l'usuari i / o família en el procés.
28. Administra els tractaments indicats segons pauta i necessitat de l'usuari.
29. Proporciona educació sanitària adequada les necessitats.
30. Coneix els circuits de derivació en cas necessari.
31. Basa la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible.
32. Determina la capacitat d'aprenentatge de les persones, avaluant el ritme d'aprenentatge i les aptituds per a comprendre i retenir en funció del seu nivell d'educació i edat.
33. Fonamenta la seva pràctica clínica quotidiana en bases científiques.

R1

- Es faran quatre guàrdies al mes: dues intersetmanals i dues de cap de setmana. Es distribuiran en una guàrdia de cap de setmana i una entre setmana en el centre hospitalari i una guàrdia de cap de setmana i una entre setmana al CUAP.

R2

Guàrdies al CUAP

- Es faran quatre guàrdies al mes: dues intersetmanals i dues de cap de setmana al CUAP.
- Hores totals: Trenta-set hores mensuals

Horaris

Es faran en horari de tarda i en cap de setmana en tots els dispositius. Es faran una mitjana de quatre guàrdies al mes: dues intersetmanals i dues en cap de setmana.

Es faran mòduls de cinc hores i de dotze hores. Essent l'horari de guàrdia entre setmana de quinze a vint hores i el de cap de setmana de vuit a vint hores. (R.D.1146 / 2006). Mensualment, es faran dues guàrdies intersetmanals i dues de cap de setmana. Es farà un total de quatre-centes vuit hores / anuals.

5.9 Sistema d'Emergències Mèdiques (SEM): rotació

La rotació per aquest dispositiu contribueix a l'adquisició de les següents competències.

Competències avançades

1. Competències vinculades amb la provisió de cures avançades en l'atenció clínica directa en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària a persones durant del seu cicle vital i a les famílies en totes les seves etapes, tant pel que fa a la seva gestió, com planificació i desenvolupament, d'acord a les necessitats de la població i a les exigències dels serveis de salut:
   - Clínica i metodologia avançada.
   - Atenció a la infància.
   - Atenció a l'adolescència.
   - Atenció a la salut general en l'etapa adulta.
   - Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere.
   - Atenció a les persones ancianes.
   - Atenció a les famílies.
   - Atenció a una situació de fragilitat o de risc sociosanitari.
2. Competències vinculades a situacions d'emergència i catàstrofe.
3. Competències vinculades amb la docència, adreçades tant a les persones i famílies com a estudiants i altres professionals.
4. Competències vinculades amb la gestió de cures i serveis en l'àmbit familiar i comunitari, amb la finalitat d'aplicar-los segons els principis d'equitat, efectivitat i eficiència i desenvolupant estratègies de millora de la qualitat assistencial en les cures a la comunitat.
5. Competències vinculades amb la investigació, les finalitats de les qual són: utilitzar la millor evidència científica disponible, generar coneixement i difondre el que ja hi ha.

Competències prioritàries

1. Identificar les necessitats de salut de la població i proporcionar la resposta correcta de cures dels serveis de salut als ciutadans.
2. Augmentar el seguiment i l'atenció longitudinal al valorar a l'individu i la família des de la perspectiva de la necessitat de cures, en el seu entorn i en totes les etapes de la vida, amb especial atenció a aquells que han de ser atesos en el seu domicili.
3. Respondre eficaçment a les necessitats de la població amb malalties cròniques prevalents, a les situacions de discapacitat, de risc d'emmalaltir i de fragilitat.
4. Afavorir el funcionament dels equips multiprofessionals, a través de la participació, la reflexió, l'anàlisi i el consens i des del respecte a les competències pròpies i de la resta d'especialistes i professionals de l'àmbit comunitari i de la salut pública.

Any de residència R2

Adreça de contacte Pablo Iglesias, 101-115 | 08908 Hospitalet del Llobregat

Telèfon 932 644 430

Objectiu General

Desenvolupar en el SEM les competències requerides segons el programa oficial de l'especialitat.

Objectius específics

1. Actuar individualment i / o en equip en situacions d'urgència.
2. Col·laborar en la prevenció i intervenció en situacions d'emergències.
3. Conèixer el funcionament del SEM i la seva coordinació amb centres sanitaris.
4. Conèixer els protocols i procediments que es fan servir a la unitat.
5. Desenvolupar l'atenció des de la perspectiva de seguretat.
6. Gestionar i valorar els incidents.
7. Conèixer els diferents codis d'activació.
8. Col·laborar en fer les tècniques mes freqüents en l'atenció extrahospitalària.
9. Conèixer les indicacions i dosis dels principals fàrmacs utilitzats en l'emergència mèdica.
10. Fomentar el treball en equip.
11. Afrontar els problemes ètics i legals plantejats durant el procés d'atenció.
12. Detectar situacions de fragilitat sociosanitària.
13. Dissenyar un pla d'aprenentatge que millor s'adapti a les necessitats / demandes identificades.
14. Basar la seva pràctica clínica en la millor evidència disponible.

Resultats d'aprenentatge

1. Dóna a conèixer la ubicació de la base i de la seva zona d'influència.
2. Fa *check-list* juntament amb el tutor per a conèixer el material i la seva ubicació.
3. Identifica les mesures d'autoprotecció (guants, casc, reflectants...).
4. Coneix les pautes i normes de seguretat pel que fa als diferents escenaris.
5. Coneix les pautes d'actuació específica en trasllats interhospitalaris.
6. Fa la valoració del pacient.
7. Coneix les habilitats tècniques requerides.
8. Coneix les tècniques utilitzades en el pacient traumàtic.
9. Domina el material electromèdic.
10. Aplica les normes de radiocomunicació pròpies de la institució.
11. Col·labora en la derivació d'un pacient al centre sanitari adequat.
12. Sap treballar en equip.

13. Sap manejar els conflictes ètics i legals sorgits arran de la pràctica.
14. Identifica els recursos disponibles en situacions d'emergència, la seva organització i responsabilitats.
15. Determina la capacitat d'aprenentatge de les persones, n'avalua el ritme d'aprenentatge i les aptituds per a comprendre i retenir en funció del seu nivell d'educació i edat.
16. Fonamenta la seva pràctica clínica quotidiana en bases científiques.

6. Competència en investigació

La investigació en infermeria en atenció primària és l'evolució natural de la pràctica de les cures de salut basades en l'evidència científica. El desenvolupament d'aquest apartat és farà essencialment en el context formatiu ja que està íntimament unit al desenvolupament del Grau en Infermeria i a l'especialitat de la Infermeria Familiar i Comunitària.

La pràctica assistencial actual exigeix a tots els sanitaris l'ús conscient, explícit i assenyat de l'actual i millor evidència que aporta la investigació sobre la cura individualitzada dels pacients.

Per tant, la metodologia d'investigació en infermeria, així com amb la resta de les disciplines sanitàries exigeix, cada cop més, el coneixement dels sistemes de cerques bibliogràfiques que permetin respondre a les preguntes plantejades en les cures d'infermeria, així com la formació en lectura crítica de la informació publicada, i la participació i elaboració de projectes d'investigació que donin resposta a aquells dubtes clínics que encara resten per resoldre.

Objectius

- Basar la pràctica clínica del resident en la millor evidència disponible.
- Fer una lectura crítica d'originals.
- Conèixer les principals fonts de documentació científica i tenir habilitats en el maneig.
- Conèixer els principis bàsics de dissenys de projectes d'investigació.
- Conèixer els principis ètics de la investigació biomèdica.
- Generar coneixement científic.
- Difondre el coneixement científic.

Resultats d'aprenentatge

- Entén i aplica els conceptes centrals del mètode científic incloent la formulació d'hipòtesis, els errors estadístics, el càlcul de les mides de les mostres i els mètodes estadístics associats al contrast d'hipòtesis.
- Fonamenta la seva pràctica clínica quotidiana en bases científiques.
- Cerca i selecciona documentació clínica específica de la seva especialitat.
- Llegeix i interpreta críticament i amb aplicabilitat, la documentació científica.
- Elabora procediments, protocols i guies de pràctica clínica.
- Aplica els principis ètics de la investigació científica.
- Dissenya, desenvolupa i elabora un projecte d'investigació, especialment dels que estiguin vinculats amb l'especialitat.
- Identifica necessitats d'investigació des de la seva pràctica clínica.
- Innova en el camp de la definició de diagnòstics, intervencions i resultats en Infermeria Familiar i Comunitària.
- Redacta treballs científics propis de la seva especialitat.
- Exposa i defensa eficaçment treballs científics propis de la seva especialitat.
- Transmet als ciutadans o a la població, de forma adaptada i intel·ligible, les troballes del coneixement científic.

Activitats

- Autoaprenentatge tutoritzat.
- Autoaprenentatge de camp.
- Disseny d'un projecte d'investigació.
- Activitats de portafolis del resident: lectura crítica d'un article i cerca bibliogràfica.
- Tallers o sessions teòriques amb metodologia activa en el centre de salut.
- Programa formatiu a la Unitat Docent (veieu apartat programa de formació teòrica). Activitats adreçades en el programa formatiu:
  - Fer preguntes clíniques a partir de l'activitat assistencial durant el període d'estada a l'EAP de referència, segons metodologia i guió preestablert.
  - Fer cerca bibliogràfica nivell bàsic.
  - Redactar un resumen del projecte d'investigació.
  - Fer lectura crítica nivell bàsic.
  - Desenvolupar el projecte d'investigació.
  - Presentació del treball d'investigació per a la difusió en diferents formats.
  - Enviament del treball d'investigació i les presentacions.
- Presentació de comunicació a una jornada o a un congrés. És obligatori presentar-la en la Jornada d'Investigació organitzada per la Unitat Docent i la Unitat de Suport a la Investigació.
- R1: presentació part teòrica del projecte d'investigació i R2: presentació projecte d'investigació.

Recomanacions per al compliment de l'itinerari d'investigació en el període de residència d'Infermeria Familiar i comunitària

- Per assegurar que els residents disposen d'una formació pràctica en metodologia d'investigació d'utilitat en el desenvolupament de la vida professional, des de la Unitat Docent es planifica l'adquisició de coneixements i habilitats per a la cerca de forma contínua i progressiva durant els dos anys de residència.
- La formació en metodologia d'investigació ha d'anar de la teoria a la pràctica, en un *continuum* formatiu orientat a la pràctica i amb una avaluació estructurada, objectiva i continuada durant del període de la residència.
- En el procés formatiu s'aprendran o actualitzaran els coneixements per a formular preguntes clíniques avançades, fer cerques bibliogràfiques, dissenyar correctament un protocol d'investigació en cadascun dels seus apartats, l'elaboració de publicacions per a la comunicació de resultats, així com els recursos disponibles per al suport i finançament de la investigació.
- Els residents han de dur a terme tot el procés de desenvolupament i redacció d'un protocol d'investigació. Si en el centre hi ha una línia d'investigació hi pot estar vinculat en cas que el treball sigui nou i específic i que l'única cosa que s'utilitza és la base de dades. Si no és d'aquesta manera, el resident ha de col·laborar en la cerca del centre i fer el seu propi treball. Si en el centre no hi ha una línia d'investigació establerta, el resident farà la proposta atenent les indicacions i recomanacions fetes pel tutor.

Actors implicats en el procés d'investigació

- Tutor. Cada centre disposa, com a mínim, d'un tutor referent per a la investigació que se n'encarrega de supervisar tot el procés formatiu.
- Tècnic de salut. Totes les unitats docents, de cara al desenvolupament correcte del programa, disposaran de tècnics en salut pública. El nombre de tècnics i la seva dedicació a la unitat dependrà del nombre de residents en formació i de les peculiaritats de la unitat i subcomissions docents (dispersió geogràfica, centres adscrits, activitats programades, etc.). Les reunions periòdiques amb els tècnics de salut, de dues a quatre presencials per any de residència, són imprescindibles i han de participar els residents juntament amb els tutors referents. La resta del treball conjunt es farà de forma telemàtica.
- Unitat de Suport a la Investigació. Constituïda per metges, infermers i estadístics de la IDIAP Jordi Gol, que prestaran suport a la investigació a requeriment del resident.
- Comissió Assessora. La Comissió Assessora dissenya i imparteix els cursos i mòduls que contempla el programa formatiu.

7. Competència docent

Programació de les sessions clíniques i bibliogràfiques on hi participarà el resident.

El resident en infermeria familiar i comunitària té, d'entre els seus valors, el compromís amb el desenvolupament professional, la qual cosa implica que ha d'estar compromès amb el desenvolupament general de la seva professió i, particularment, amb el del seu principal àmbit de treball. La polivalència del seu treball és una característica de l'especialitat i un incentiu per a participar activament en la investigació, desenvolupament, consolidació i actualització del seu propi cos de coneixements i marc d'actuació.

El cos de coneixements es nodreix mitjançant diferents vies, d'entre les quals tenim la formació que ofereix la Unitat Docent i la Direcció General de Planificació i Recerca en Salut, l'autoaprenentatge tutoritzat, l'autoaprenentatge de camp i les sessions de transmissió d'informació, sessions de discussió i pràctiques que són les que s'ofereixen en els propis centres d'atenció primària on pertanyen els residents o dispositius de rotació.

En aquests dos últims, s'imparteixen sessions clíniques, bibliogràfiques i d'actualització. Les sessions clíniques són enteses com una formació pràctica sustentada en conceptes teòrics relacionats amb un tema d'interès. És constitueixen amb diverses parts en les quals primerament s'exposen casos clínics amb dades i imatges necessàries per a respondre a preguntes i després es fa una posada en comú de les respostes i l'explicació teòrica.

Les sessions bibliogràfiques pretenen partir de problemes rellevants en la pràctica professional per a després cercar, identificar i analitzar amb esperit crític l'evidència que la literatura presenta al respecte.

A més de les sessions clíniques i les bibliogràfiques, és fan sessions d'actualització de les guies de pràctica clínica i dels protocols del centre.

Les sessions clíniques, les bibliogràfiques i les d'actualització es fan, normalment amb caràcter quinzenal per cadascuna, en els centres de salut al qual pertanyen els residents. La periodicitat pot ser variable en la resta de dispositius.

Una característica important d'aquestes sessions són la varietat de disciplines i d'especialitats que les imparteixen (infermeres, metges, pediatres, psicòlegs, psiquiatres, traumatòlegs, cardiòlegs, gestores de casos, infermeres especialistes en salut mental...), això fa que l'aprenentatge esdevingui enriquidor.

És, tanmateix, deure i activitat del portafoli de la resident impartir una sessió clínica / bibliogràfica / actualització durant el transcurs de la seva residència. Essent aconsellable fer-ne de dues a tres anuals.

La formació teòrica i pràctica clínica d'aquest programa durà a terme durant la jornada laboral, sense perjudici de les hores que es dediquin en concepte d'atenció continuada i de les hores personals d'estudi al marge de l'esmentada jornada.

8. Rotacions, activitats mínimes i competències

L'atenció integral i personalitzada que desenvolupa la infermera comunitària requereix intervencions múltiples adreçades a diversos col·lectius i amb diferents objectius i metodologies durant la seva jornada laboral.

La resident que comparteixi jornada amb una infermera especialista en IFiC tutora complirà, en una mateixa rotació, objectius dels diversos epígrafs del seu programa formatiu.

Les rotacions seran planificades per a cada resident amb subjecció al seu pla individual de formació que s'ajustarà a la Guia o Itinerari Formatiu que serà aprovat per la Comissió de Docència a proposta del tutor.

Com a mínim, el 60% del durada de formació es desenvoluparà en el centre de salut en el que el resident durà a terme activitats, tant en consulta com en els domicilis dels pacients, així com en altres dispositius, organitzacions i institucions existents a la comunitat.

Durant el primer any es durà a terme una rotació, d'almenys quatre mesos, en el centre de salut on presti serveis el tutor i es finalitzarà el segon any de la mateixa forma. La resta del temps es distribuirà entre temps en el centre de salut i rotacions per altres dispositius, segons recursos i necessitats.

El resident podrà realitzar rotacions externes no previstes en aquest programa de formació en centres nacionals o bé estrangers en els termes previstos en l'article 21 del RD 183/2008.

Competència	Activitat mínima	Dispositiu rotació
Atenció a la infància i adolescència	100 visites nen sa. 50 consultes aguts / crònics. 25 consultes individuals en adolescents. Participar en desenvolupament i execució d'un programa d'intervenció de salut escolar. Intervenció grupal: embaràs no desitjat, violència, drogoaddicció...	EAP
Atenció a l'etapa adulta	300 consultes d'infermeria demanda/programada en adults amb dèficits de salut aguts / crònics 50 visites domiciliàries programades. Participar en la planificació i desenvolupament i avaluació d'un programa de salut grupal en adults amb patologia crònica. 20 cirurgies menors. Participar en una intervenció comunitària. 200 urgències en centre de salut. Intervenció en programa d'exercici físic.	EAP Hospital Joan XXIII Hospital Pius de Valls Xarxa Santa Tecla Hospital Sant Joan Hospital Sociosanitari Centre de Salut Mental
Atenció a la salut sexual, reproductiva i de gènere	Orientació per a la planificació familiar: 15 parelles. Valoració i consells sobre ITS a 5 homes i a 5 dones. Anticoncepció d'urgència i intervenció educativa: 10. Atenció i seguiment a la dona embarassada: 10. Col·laborar en l'assistència a 5 parts. Visites puerperals: 10. Promoció de l'alletament matern: 10. Educació per a la salut sexual i la convivència entre gèneres: intervenció en dos grups. Atenció a la dona i a l'home en la seva etapa climatèrica:10	ASSIR Tarragona-Valls, ASSIR Reus Urgències Hospitalàries

Competència	Activitat mínima	Dispositiu rotació
Atenció a les persones ancianes	300 consultes d'infermeria demanda programada.	EAP Hospital Joan XXIII Hospital Pius de Valls Hospital Sociosanitari Francolí. Xarxa Santa Tecla Hospital Sant Joan Centre de Salut Mental d'adults de Valls
	2 talleres de cuidadores.	
	25 atencions a pacients amb deteriorament cognitiu a domicili.	
	25 valoració funcional i cognitiva domicili.	
	25 intervencions per al manteniment funcional, social i cognitiu de l'ancià en el domicili.	
	5 coordinació de recursos sociosanitaris.	
	10 atencions a pacients al final de la seva vida.	
	Intervenció en programa d'exercici físic per a la salut.	
Atenció a les famílies	Valoració - intervenció familiar en les diverses etapes del cicle familiar:	EAP
	2 en cada una de les següents: nounats, escolars, adolescents, "síndrome del niu buit" i unipersonals de risc.	
	4 amb pacients immobilitzats.	
	25 amb gent gran amb problema de salut.	
	10 amb persones al final de la seva vida.	
Atenció a les urgènciesi emergències	100 demandes d'atenció urgent hospitalària infantils.	EAP CUAP Urgències Hospitalàries SEM
	100 demandes d'atenció urgent hospitalàries.	
	250 demandes d'atenció urgent en el centre de salut/domicili.	
	10 intervencions en situacions d'emergències.	
Salut pública i comunitària	2 activitats de vigilància epidemiològica.	EAP ASPCAT UBP Tarragona- Valls
	Gestió en 3 programes de salut.	

9. Programa de formació teòrica

L'origen de la necessitat del programa teoricopràctic de l'especialitat rau en la desigualtat existent entre els residents pel que fa a coneixements previs de l'especialitat. L'objectiu és assegurar l'aprenentatge i l'adquisició d'habilitats i coneixements difícils de consolidar en la pràctica clínica.

L'assistència a les activitats formatives és obligatòria durant la durada de cada any de formació.

A la finalització dels 2 anys de l'especialitat s'haurà d'acreditar haver dut a terme totes les activitats del Pla Transversal Comú.

Els cursos del programa teòric de l'especialitat es certifiquen en forma d'hores lectives. Per a obtenir el certificat, el resident ha de justificar l'assistència a més d'un 80% del contingut.

Formació per a metges i infermeres residents a la UDMAFiC Tarragona

Aquest curs pretén dotar de contingut teòric a les residents de l'especialitat d'infermeria i medicina familiar i comunitària, per a poder complementar la formació adquirida mitjançant les rotacions. A més, pretén una integració entre els diferents col·lectius de professionals que afavoreix el treball entre les diverses disciplines.

Objectius

- Conèixer aquells conceptes bàsics d'infermeria i medicina en l'atenció familiar i comunitària per a poder-los aplicar en l'àmbit assistencial.
- Disposar d'eines per a millorar els coneixements, les habilitats i les actituds per a emprendre intervencions en l'àmbit de l'atenció familiar i comunitària.
- Potenciar la investigació, així com el pensament crític.

Participen fronts

Residents d'infermeria i medicina de la UDMAFiC de Tarragona

Durada del curs

El curs s'establirà en diversos mòduls impartits d'octubre a maig per any de residència. Els cursos es faran en serveis centrals de la Unitat Docent.

Metodologia docent

Es faran exposicions teòriques i dinàmiques grupals.

Assistència

L'assistència serà obligatòria totes les sessions docents.

Avaluació

Els criteris per aprovar el curs són l'assistència i participació en totes les sessions docents.

CURSOS	Any IIR	Metodologia
Curs llibre del resident	R1	Presencial
Introducció a la AFiC	R1	Presencial
Comunicació eficaç	R1	Presencial
Biblioteca i documentació sanitària	R1	Presencial
Curso Urgències adults	R1	Presencial
SAP	R1	Presencial
Unitat Bàsica de Prevenció	R1	Presencial
Medicina Preventiva	R1	Presencial
Atenció comunitària	R1	*On line*
Metodologia en investigació	R1 / R2	*On line*
Suport vital bàsic	R1 / R2	Simulació
Curso simulacions en situacions critiques	R2	Simulació
Qualitat i seguretat del pacient, segones víctimes	R2	Simulació
Drets i deures dels ciutadans	R1	*On line*
Qualitat i seguretat del pacient	R1	*On line*
Introducció a la bioètica	R2	Presencial
Comunicació en situacions difícils	R2	Presencial
Treball en equip	R2	Presencial
Sutures	R1	Presencial
Procés Comunitari AP	R1	Presencial
Final de vida: via sc	R1	Presencial
Abordatge del tabaquisme, consum d'alcohol i activitat física des d'Atenció Primària	R1	Presencial
Embenats funcionals	R1	Presencial
GID: Gestió Infermera Demanda Aguda	R1	Presencial
Metodologia d'atenció grupal a l'atenció primària i grups psicoeducatius	R2	Presencial
Salut Pública: MDO	R2	*On line*

10. Cronograma formatiu

ROTACIONS R1	JULIOL	AGOST	SETEMBRE	OCTUBRE	NOVEMBRE	DESEMBRE	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY
Resident 1	CAP	CAP	JOAN XXIII	JOAN XXIII	JOAN XXIII	PADES	SOCIO	ASSIR T	CAP/UBP	SM	CAP	SP
Resident 2	CAP	CAP	JOAN XXIII	JOAN XXIII	JOAN XXIII	SOCIO	PADES		SM	ASSIR T	SP	CAP
Resident 3	CAP	CAP	PIUS	PIUS	PIUS	SOCIO	PADES	SM		CRONI	ASSIR V	CAP
Resident 4	CAP	CAP	PIUS	PIUS	PIUS	PADES	SOCIO		CRONI	ASSIR V	CAP	SM
Resident 5	CAP	CAP	CAP/UBP	SOCIO	PADES	JOAN XXIII	JOAN XXIII	JOAN XXII	ASSIR T	CAP	SM	CRONI
Resident 6	CAP	CAP	UBP/CAP	PADES	SOCIO	JOAN XXIII	JOAN XXIII	JOAN XXIII	PEDI	PEDI	CRONI	ASSIR T
Resident 7	CAP	CAP	ST.JOAN	ST.JOAN	ST.JOAN		SOCIO	PADES	ASSIR R	PEDI	PEDI	CAP
Resident 8	CAP	CAP	ST.JOAN	ST.JOAN	ST.JOAN		PADES	SOCIO	CAP	ASSIR R	CAP	PEDI
Resident 9	CAP	CAP	CAP	CAP/UBP	ASSIR V	PIUS	PIUS	PIUS	SOCIO	PADES	PEDI	PEDI
Resident 10	CAP	CAP	ASSIR V	UBP/CAP	SM	PIUS	PIUS	PIUS	PADES	SOCIO	CAP	CAP
Resident 11	CAP	CAP	TECLA	TECLA	TECLA	SOCIO	PADES	SP	CAP		ASSIR T	SEM
Resident 12	CAP	CAP	TECLA	TECLA	TECLA	PADES	SOCIO	CAP	SP		SEM	CAP

ROTACIONS R2													
	JULIOL	AGOSTO	SETEMBRE	OCTUBRE	NOVEMBRE	DESEMBRE	GENER	FEBRER	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JULIO
Resident 1	CRONI	CAP	PEDI	PEDI	CAP	CAP	OPTA	CAP	SEM	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 2	CAP	CRONI	CAP	CAP	PEDI	PEDI	CAP	OPTA	CAP	SEM	CAP	CAP	CAP
Resident 3	SEM	CAP	SP	CAP	OPTA	CAP	PEDI	PEDI	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 4	CAP	SEM	CAP	SP	PEDI	PEDI	CAP	CAP	OPTA	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 5	CAP	CAP	SEM	OPTA	SP	CAP	PEDI	PEDI	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 6	SM	CAP	OPTA	SEM	CAP	SP	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 7	CAP	CAP	SM	CRONI	SEM	OPTA	SP	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 8	PEDI	CAP	CRONI	SM	OPTA	SEM	SP	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 9	CAP	CAP	CAP	CAP	SM	CRONI	SEM	OPTA	SP	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 10	OPTA	CAP	PEDI	PEDI	CAP	CAP	CRONI	SEM	CAP	SP	CAP	CAP	CAP
Resident 11	CAP	PEDI	PEDI	CAP	CAP	SM	CAP	CRONI	OPTA	CAP	CAP	CAP	CAP
Resident 12	ASSIR T	CAP	CAP	PEDI	PEDI	OPTA	SM	CAP	CRONI	CAP	CAP	CAP	CAP

Llegenda

Salut Mental	SM
Salut Pública	SP
Pediatria	PEDI
Hospital Sociosanitari	SOCIO
Cronicitat (ATDOM) Torreforta	CRONI
Programa Atenció Equips de Suport	PADES
Hospital Joan XXIII / Hospital PIUS de Valls	HJ23/ PIUS
Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva	ASSIR
Servei d'Emergències Mèdiques	SEM
Optativa	OPTA
Centre d'Atenció Primària	CAP